

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

DOBRA ZMIANA W SAMORZĄDZIE

DOTRZYMUJEMY SŁOWA

Szanowni Państwo!

Już trzeci rok rząd Prawa i Sprawiedliwości, obozu Zjednoczonej Prawicy zmienia Polskę na lepsze. Konsekwentnie naprawiamy nasze państwo, by mogło ono jak najlepiej służyć nam wszystkim. Naszym celem, celem polityki dobrej zmiany jest budowa Polski dostatniej, godnej, sprawiedliwej, uczciwej i bezpiecznej. Jednym słowem Polski takiej, której mieszkańcy będą mogli cieszyć się pod każdym względem takim samym poziomem życia, jaki jest udziałem obywateli najzamożniejszych państw europejskich. Systematycznie, krok po kroku zmierzamy ku temu celowi, przybliżając się tym samym do spełnienia wielkiego marzenia pokoleń Polaków o życiu na miarę naszych aspiracji.

Teraz nadszedł czas, by dobra zmiana zeszła na poziom samorządowy: do gmin, powiatów, dużych miast i województw i uczyniła nasze małe ojczyzny – wsie, miasteczka i największe aglomeracje – miejscami o wiele bardziej nadającymi się do życia.

Skończymy ze złymi praktykami i ukróćmy nadużycia. Położymy kres dzikiej, karmiącej się krzywdą zwykłych ludzi, reprivatyzacji. Nie dopuścimy do wyprzedaży ważnych składników majątku naszych samorządów. Te dobra w postaci firm zajmujących się na przykład dostarczaniem wody, ciepła czy odprowadzaniem odpadów i ścieków powinny służyć ogółowi mieszkańców i być jednym z narzędzi kształtowania polityki władz lokalnych, a nie zyskom prywatnych właścicieli.

Tak jak w 2015 roku do wyborów prezydenckich i parlamentarnych Prawo i Sprawiedliwość przystąpiło z programem oczekiwanych przez

Polaków zmian, tak dziś nasza partia, obóz Zjednoczonej Prawicy, staje do wyborów samorządowych dobrze przygotowana merytorycznie. Mamy naprawdę dobry, przemyślany program dla Polski lokalnej. A ściślej – mamy programy, bo nasze propozycje zawierają nie tylko zobowiązania o charakterze ogólnopolskim, ale – i to przede wszystkim – plany tego, co zamierzamy zrobić, jeśli Państwo obdarzycie nas zaufaniem, w poszczególnych województwach, miastach, powiatach i gminach, aby ich mieszkańcom, aby nam wszystkim żyło się po prostu lepiej.

Program, który Państwu przedstawiamy jest efektem naszej wytężonej pracy na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego. Tak jak trzy lata temu jeździliśmy po Polsce i słuchaliśmy tego, co Polki i Polacy mają nam do powiedzenia. Odbiliśmy prawie tysiąc spotkań. Wiemy zatem, czego oczekują mieszkańcy naszego kraju i obiecujemy, że będziemy zmieniać nasze małe ojczyzny zgodnie z tymi oczekiwaniami.

Jestem głęboko przekonany, że tak jak realizacja naszego programu z 2015 roku zasadniczo odmieniła w wielu dziedzinach życie Polek i Polaków, tak urzeczywistnienie naszych propozycji dla Polski lokalnej zaowocuje dynamicznym rozwojem naszych małych ojczyzn oraz zasadniczym podniesieniem poziomu życia wspólnot lokalnych.

Nasze trzyletnie rządy świadczą o tym, że jesteśmy partią wiarygodną, która dochowuje zobowiązań wyborczych. Spełniliśmy już wiele obietnic złożonych Polakom, inne – systematycznie wprowadzamy w życie.

Dotrzymujemy słowa w rządzie, dotrzymamy i w samorządzie! I to jest dodatkowy powód, dla którego warto zagłosować na kandydatów z list Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość do władz lokalnych wszystkich szczebli.

Jarosław Kaczyński

ROZWÓJ GOSPODARCZY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Silna i nieskrępowana biurokratycznymi barierami przedsiębiorczość jest motorem napędowym rozwoju państwa oraz fundamentem do budowania zamożnej i niezależnej finansowo klasy średniej. Wzrost gospodarczy to fundament rozwoju całego kraju. Tylko silna, zrównoważona gospodarka może zapewnić bezpieczeństwo ekonomiczne Polaków i długofalową poprawę jakości życia. Wzmocnienie małych i średnich przedsiębiorstw, poprawa warunków prowadzenia biznesu oraz przyciągnięcie nowych inwestorów są kluczem do rozwoju każdej gminy i powiatu, miast i wsi.

CO ZROBILIŚMY DLA ŚLĄSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW I GOSPODARKI

NISKIE BEZROBOCIE – W Polsce mamy wreszcie rynek pracownika – bezrobocie jest najniższe od 26 lat. W Śląskiem spadło z 8,1% w XI 2015 do **4,5% w VI 2018**. Podnosimy także wynagrodzenia osób najmniej zarabiających. Pracownicy teraz mają zapewnioną dolną granicę wynagrodzenia i zagwarantowaną coroczną waloryzację pensji.

KONSTYTUCJA BIZNESU - Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii wprowadza **pakiet ponad 100 zmian dla przedsiębiorców**, które ułatwią zakładanie, prowadzenie i rozliczanie działalności. Skorzysta na tym również **ponad 474 tys. istniejących w województwie firm** oraz kolejne, których utworzenie będzie teraz łatwiejsze niż kiedykolwiek. Zmiany najbardziej uciążliwych przepisów utrudniających prowadzenie biznesu rozpoczęły się w 2016 roku. Do dzisiaj ponad 100 zmian weszło już w życie, m.in. rozszerzono ochronę przedsiębiorcy poprzez interpretację wszystkich niejasności na korzyść przedsiębiorcy czy powołując Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Program dla Śląska (PdŚ) jest jednym z projektów strategicznych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR). Śląsk jest uznany w SOR za jeden z kluczowych obszarów interwencji z poziomu krajowego

PdŚ zawiera zintegrowany zestaw działań inwestycyjnych i miękkich. Jest to pierwszy program w polityce regionalnej rządu, który stanowi jednocześnie narzędzie koordynujące krajowe i europejskie źródła finansowania rozproszone w wielu programach i instytucjach, pochodzące m.in. z krajowych programów operacyjnych i środków budżetu państwa.

Zszacunkowa wartość działań i instrumentów bezpośrednio ukierunkowanych na realizację celów PdŚ wyniesie ok. 40 mld zł, uwzględniając m.in. koszty przygotowywanych i przewidzianych do uruchomienia przed 2020 r. inwestycji infrastrukturalnych. Ponadto PdŚ oferuje wpisujące się w jego cele działania realizowane w ramach ogólnokrajowego wsparcia. Jest to kwota ok. 5 mld zł.

Jako jeden z projektów strategicznych SOR został opracowany Pakiet działań dla średnich miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze. W woj. śląskim Pakietem dla miast średnich **objętych jest 37 miast średnich, z których 5 uznawanych jest za miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze:** Rydułtowy, Zabrze, Jastrzębie-Zdrój, Sosnowiec, Świętochłowice.

W ramach inicjatywy Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR) do spotkań przedinwestycyjnych województwa śląskiego projekty zgłosiło 17 miast średnich: Będzin, Cieszyn, Czechowice-Dziedzice, Czeladź, Częstochowa, Jastrzębie-Zdrój, Lubliniec, Łomża, Myszków, Racibórz, Ruda Śląska, Rydułtowy, Rybnik, Sosnowiec, Tarnowskie Góry, Zabrze, Żory.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Jak wynika z diagnozy zawartej w dokumencie: „Program dla Śląska”, opublikowanym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w grudniu 2017

r., województwo śląskie nadal pozostaje regionem, w którym na skutek wielowiekowych zaszczości historycznych nastąpiła, nienotowana w żadnym innym europejskim regionie, kumulacja wielu problemów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Dlatego też województwo śląskie staje przed specyficznymi i właściwymi tylko dla niego problemami. Jednym z kluczowych jest poprawa warunków rozwojowych miast na Śląsku.

Niekorzystna sytuacja demograficzna. Z prognozy do 2050 r. wynika, że najprawdopodobniej **ubędzie ok. 20% mieszkańców**, na co składa się ujemny od lat wskaźnik przyrostu naturalnego oraz ujemne saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych. **Aż 20% emigrantów z Polski stanowili mieszkańcy woj. śląskiego.**

Niższy niż przeciętnie w kraju wskaźnik „liczba przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców”, ale utrzymuje się dodatni bilans firm nowo powstałych wobec wyrejestrowanych.

Wysokie nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw, pod względem wartości 2 pozycja w kraju po mazowieckim, a 6 w przeliczeniu per capita. Również 2 pozycja w kraju pod względem wartości nakładów na działalność innowacyjną.

Korzystna **sytuacja na rynku pracy**, stopa bezrobocia wynosząca **5,2%** niższa niż przeciętnie w kraju – **6,6%**. Stosunkowo wysokie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, dzięki czemu woj. uplasowało się na 3 miejscu w kraju. Korzystny bilans popytu i podaży miejsc pracy ze względu na zapotrzebowanie i kompetencje poszukujących pracy, wysoka wydajność pracy (3 pozycja w rankingu), ale niestety bardzo niskie wartości wskaźnika zatrudnienia.

PKB per capita stanowi 104% PKB krajowego, co plasuje województwo na **4 pozycji** w kraju (dane z 2016 r.). Wkład Śląskiego w PKB kraju wynosi 12,3%.

Jednym z działań na szczeblu rządowym było utworzenie związku metropolitalnego województwa śląskiego. W oparciu o ustawę z dnia 9 marca 2017 roku o związku metropolitalnym w województwie śląskim z dniem

1 lipca br. został utworzony na mocy rozporządzenia Rady Ministrów pierwszy w Polsce związek metropolitalny pod nazwą „Górnośląska-Zagłębiowska Metropolia”, który obejmuje 41 gmin (20,7% powierzchni województwa) zamieszkałych przez 2,3 mln mieszkańców (49,9% mieszkańców województwa).

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA ŚLĄSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW I GOSPODARKI

- Podniesiemy poziom innowacyjności gospodarki regionalnej.
- Zadbamy o aktywizację gospodarczą i wzrost poziomu wykorzystania dostępnych instrumentów pobudzających gospodarkę.
- Zainwestujemy w nowoczesny przemysł oraz rozwijanie i promowanie współpracy biznesu z nauką.
- Wzmocnimy regionalne inteligentne specjalizacje spójne z krajowymi inteligentnymi specjalizacjami tj.:
 - Energetyka, będąca ważnym sektorem gospodarczym regionu.
 - Medycyna, stanowiąca jeden z wyróżników województwa śląskiego w kraju.
 - Technologie informacyjne i komunikacyjne, mające horyzontalne znaczenie dla rozwoju technologicznego, gospodarczego i społecznego regionu.
- Wesprzemy wysokoproduktywne sektory dywersyfikujące strukturę gospodarczą województwa, aby to one stały się czynnikami, które kształtować będą konkurencyjność województwa śląskiego i pozwolą uniezależnić rozwój regionu od sektora wydobywczego, takich jak: sektor motoryzacyjny czy hutniczy.

Wśród zadań szczegółowych, które chcemy zrealizować w najbliższym

czasie należy wymienić:

- Utworzenie Centrum Badawczo-Rozwojowego – ośrodka badań nad konstrukcją i procesem produkcyjnym układów kierowniczych ze wspomaganielem elektrycznym.
- Dokończenie budowy Huty Katowice (obecnie ArcelorMittal) poprzez budowę wiaduktu nad torami PKP.
- Uruchomienie produkcji specjalistycznych kontenerów dla przemysłu samochodowego (pod kątem rozwoju elektromobilności) – w ramach innowacyjnej technologii przetwarzania odpadów blach.
- Rozszerzenie możliwości Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej spółki zarządzającej (KSSE) poprzez położenie nacisku na inwestycje o dużej wartości dodanej poprzez wprowadzenie kryteriów oceniających jakość inwestycji oraz rozszerzenie o nowe zadania w zakresie stworzenia sieci stałych powiązań instytucji i sfery biznesu.
- Współpraca gmin z KSSE.
- Tworzenie dla samorządów programów aktywizacji terenów inwestycyjnych.
- Rozwój linii produkcyjnych w zakładach samochodowych pod kątem produkcji samochodów z silnikami elektrycznymi.
- Rozwijanie elektromobilności we wszystkich potrzebnych zakresach, od produkcji samochodów z napędem elektrycznym, po przygotowanie i rozwój potrzebnej infrastruktury.
- Dywersyfikacja działań o charakterze prorozwojowym na terenie obszarów peryferyjnych województwa, w celu zniwelowania różnic rozwojowych pomiędzy centrum a obrzeżami województwa.

Będziemy zmierzać, by przeprowadzić zmiany w strukturze zatrudnienia i aktywności zawodowej wśród mieszkańców województwa poprzez:

- Stymulowanie rozwoju obszarów działalności gospodarczej, mogących stanowić alternatywę dla odchodzących z branży pracowników, co wymaga stworzenia efektywnych rozwiązań w zakresie przekwalifiko-

wania oraz przygotowania do pracy w zawodach, w których oczekuje się wzrostu popytu na pracowników w przyszłości.

- Dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz unowocześnienie realizacji procesu kształcenia zawodowego w szkołach.
- Lepsze dostosowanie systemów kształcenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie jakości systemów kształcenia, w tym szkolenia zawodowego np. uczenie się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.
- Wsparcie dla innowacji społecznych.

Wśród celów szczegółowych, które pozwolą na dostosowanie struktury pracowniczej do zmieniającego się rynku pracy planujemy:

- Utworzenie w województwie śląskim centrum kompetencyjno-demonstracyjnego, propagującego tworzenie ośrodków innowacji cyfrowych jako ośrodków zaawansowanych szkoleń dla pracowników oraz promowanie rozwoju przedsiębiorczości poprzez doradztwo i szkolenia dla wybranych grup zawodowych, branż i sektorów.
- Wspieranie przedsiębiorców podejmujących działania zmierzające do przekwalifikowania się pracowników pod kątem wyzwań zmieniającego się rynku pracy.
- Zwiększenie aktywności młodych mieszkańców w technologiach przyszłości. - Stworzenie centrum „młodego przedsiębiorcy” oraz karty „młodego przedsiębiorcy”.
- Szukanie i tworzenie nowych warunków do rozwoju szkolnictwa zawodowego ukierunkowanego na potrzeby lokalnego rynku pracy w poszczególnych regionach województwa śląskiego.
- Skierowanie do osób młodych, do 29 roku życia, zwłaszcza pozostających bez pracy, kompleksowej i zindywidualizowanej oferty, zakładają-

cej pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby.

- Rozwijanie poradnictwa zawodowego w planowaniu kariery oraz wsparcie ukierunkowania na rozwój posiadanego już doświadczenia zawodowego (poprzez realizację m.in. staży).
- Rozwój niezbędnych kompetencji i podniesienie kwalifikacji (m.in. poprzez szkolenia) oraz kontynuację nauki dla osób młodych, wyrażających gotowość uzupełnienia edukacji formalnej lub potwierdzenia kwalifikacji (np. poprzez egzaminy).
- Pokrycie kosztów zatrudnienia osób podnoszących lub zmieniających kwalifikacje u przedsiębiorcy oraz osób niepełnosprawnych w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia.
- Rozwijanie szkolnictwa wyższego poprzez wzmacnianie pożądaných na rynku pracy kierunków studiów.
- Wspieranie wspólnych inicjatyw podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, środowiska pracodawców oraz środowiska akademickie, które zmierzają do właściwego kształtowania rynku pracy, dopasowanego do potrzeb danego środowiska lokalnego na terenie województwa śląskiego.
- Uruchomienie programu grantowego dla studentów śląskich uczelni w obszarze nowoczesnych technologii istotnych dla rozwoju regionu.

Samorząd województwa śląskiego oraz inne jednostki samorządu terytorialnego zlokalizowane na terenach górniczych będą wspierać działania rządu i instytucji działających w sektorze przemysłu wydobywczego i energetycznego zmierzające do utrzymania wysokiej rentowności wydobycia węgla kamiennego i wykorzystania go jako głównego nośnika energii w kraju. Są to takie działania jak:

- Program dla sektora górnictwa węgla kamiennego.
- Inteligentna Kopalnia - projekt pilotażowy Strategii na Rzecz Odpowie-

działnego Rozwoju.

- Zgazowanie węgla w przemysłowych instalacjach na powierzchni.
- Węgle i koks aktywne dla usuwania rtęci ze spalin.
- Nowoczesny przerób smoły koksowniczej.
- Produkcja ciepła sieciowego i/lub energii elektrycznej (kogeneracja) z wykorzystaniem gazu ze zgazowania odpadów węglowych, komunalnych i przemysłowych oraz osadów ściekowych.
- Produkcja ekologicznych, formowanych paliw niskoemisyjnych.
- Hybrydowy proces utylizacji metanu w powietrzu wentylacyjnym z przewietrzania kopalń metanowych.
- Budowa instalacji produkcji gazu syntezowego poprzez proces odgazowania surowców w atmosferze wodorowej.
- Produkcja energii elektrycznej poprzez podziemną elektrownię szczytowo-pompową wraz z lokalnym magazynowaniem energii.
- Budowa – odtworzenie kopalni węgla koksowego.
- Modernizacja bloków energetycznych 200 MW.
- Farmy fotowoltaiczne na terenach zdegradowanych przez górnictwo i energetykę.
- Rozwój kogeneracji oraz ciepła sieciowego na terenie powiatu rybnickiego.
- Budowa - odtworzenie kopalni węgla energetycznego.
- Źródła wysokosprawnej kogeneracji.
- Najważniejsze inwestycje w sieci elektroenergetyczne średnich i niskich napięć.
- Zbudowanie innowacyjnej gospodarki regionalnej z wykorzystaniem sektorów przemysłowych.
- Zapewnienie wysokiej jakości kapitału ludzkiego i społecznego dla potrzeb zmian zachodzących na rynku pracy.
- Przeciwdziałanie degradacji środowiska w regionie.
- Zapewnienie technicznych podstaw rozwoju gospodarki nowego typu oraz funkcjonowania społeczności regionu poprzez inwestycje infrastrukturalne.

- Budowa innowacyjnego przemysłu energetycznego, zapewniającego bezpieczeństwo dostaw energii dla całego kraju oraz nieprzyczyniającego się do dalszej degradacji środowiska przyrodniczego.
- Przeciwdziałanie różnicowaniom rozwojowym regionu i rozlewaniu się metropolii oraz przywrócenie wartości społeczno-gospodarczej i inwestycyjnej obszarów zdegradowanych, w tym terenów poprzemysłowych.

Rolnictwo na terenie województwa śląskiego nie stanowi kluczowego obszaru gospodarczego, ale z uwagi na potrzeby zaopatrzenia aglomeracji miejskiej w żywność odgrywa ważną rolę. Postawienie na rozwój obszarów wiejskich na terenie województwa oznacza szersze wykorzystanie zasobów polskiego rolnictwa i polskiej wsi. Program rolny nie dotyczy jednak samego rolnictwa, ale ma na celu przede wszystkim przywrócić rangi i znaczenia obszarów wiejskich, które zaczęły być marginalizowane. Chcemy rozwijać wieś w zakresie infrastruktury technicznej i drogowej, odtworzyć usługi publiczne - komunikację publiczną, przedszkola, szkoły, placówki służby zdrowia.

CO ZROBILIŚMY DLA ŚLĄSKICH ROLNIKÓW I WSI

Rząd Prawa i Sprawiedliwości podejmuje działania na rzecz podniesienia konkurencyjności i rozwoju polskiego rolnictwa wspierając eksport produktów rolno-spożywczych. Obecnie jednym z najważniejszych działań resortu rolnictwa jest poszukiwanie nowych rynków dla polskich produktów rolnych, szczególnie na rynkach pozaeuropejskich. W 2017 r. wartość eksportu produktów rolno-spożywczych osiągnęła rekordowy poziom ponad **27 mld euro**, wzrastając w porównaniu do 2016 roku o 12,3%.

Ważnym zadaniem rządu było też wyrównywanie szans polskich rolników w konkurencji z rolnikami krajów UE. W ramach „Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 roku – polskie priorytety” Rząd kontynuuje dążenia do wyrównania dopłat bezpośrednich dla polskich rolników do poziomu porównywalnego z tymi, jakie otrzymują rolnicy w Niemczech czy Francji.

Rząd od początku funkcjonowania broni polskiej ziemi i wstrzymał

na 5 lat sprzedaż państwowej ziemi, dając rolnikom możliwość dzierżawy na korzystnych warunkach zgodnie z przeznaczeniem. Ułatwia to konkurowanie rolników z dużymi podmiotami na rynku ziemi. Podjął też działania w celu poprawy kompetencji, umiejętności i wiedzy producentów rolnych, także w ramach powołanego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

Kluczowym programem przeciwdziałania stratom w rolnictwie jest program dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych. Uruchomione zostały dotacje w wysokości 65% składki do 1 ha i 65% składki do 1 sztuki zwierząt gospodarskich, na które w budżecie na 2017 rok zapewniono 918 mln zł - kwota ta będzie corocznie wzrastała. Działania te znacząco zwiększają ochronę producentów rolnych przed skutkami klęsk żywiołowych. Było to szczególnie ważne w 2018 roku w sytuacji klęski suszy, która dotyczyła dużej części gospodarstw rolnych.

W sytuacji nasilania się kryzysu hodowli trzody chlewnej na terenie województw wschodnich rząd podjął działania eliminujące zagrożenia dla tej hodowli w wyniku występowania wirusa ASF oraz ograniczające negatywne skutki tych zjawisk poprzez: dofinansowanie programu bioasekuracji, depopulację dzików na terenach zagrożonych, organizację skupu trzody i przerób mięsa na cele pozarynkowe, wprowadzenie odszkodowań za straty finansowe z tytułu ograniczeń produkcji i wycofywania hodowli. Podstawowym celem tych działań było ograniczenie strefy występowania ASF oraz ochrona i wsparcie dla producentów trzody chlewnej, oraz stabilizacja rynku mięsa wieprzowego, mimo tego zagrożenia.

Bardzo istotnym działaniem rządu było też wsparcie dla budowy infrastruktury rolnictwa. Podjęte zostały dodatkowe inicjatywy lokalne, których beneficjentami są producenci rolni, obejmujące budowę lub modernizację dróg lokalnych, kontynuację programu budowy i modernizacji targowisk, poprawę gospodarki wodno-ściekowej oraz scalania gruntów.

Rząd zamierza kontynuować działania prorozwojowe na rzecz polskiego rolnictwa, w tym poprzez wsparcie dla innowacyjności, unowocześnia-

nie technik produkcji roślinnej i zwierzęcej zwiększających rentowność produkcji oraz rozwój terenów wiejskich.

Z podwyższenia świadczeń emerytalno-rentowych do wysokości 1 tys. zł skorzystało ponad 340 tys. rolników. Dodatkowo obniżyliśmy wiek emerytalny dla rolników do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, podniesiony przez rząd PO-PSL.

Dla zmniejszenia nadmiernej biurokracji w obsłudze rolników oraz wsparcia procesów rynkowych, z połączenia Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych we wrześniu 2017 roku utworzony został Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Nowa instytucja będzie przeciwdziałać nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych, a także ma zapewniać prowadzenie działalności rolniczej przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach.

W efekcie wprowadzenia w styczniu 2017 r. ustawy, ułatwiającej sprzedaż żywności przez rolników, wzmocniona została ich pozycja konkurencyjna. Z opodatkowania zwolnione zostały przychody ze sprzedaży do kwoty 20 tys. zł, a w proponowanej w 2018 roku nowelizacji - do kwoty 40 tys. zł. Wdrażane są też zmiany przeciwdziałające nieuczciwemu wykorzystywaniu przez sieci handlowe i duże zakłady przetwórstwa, przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Prowadzi to do wyeliminowania nieuczciwych praktyk handlowych z łańcucha dostaw surowców rolnych i żywności oraz obrony rolników przed tymi praktykami.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Rząd Prawa i Sprawiedliwości w lipcu 2018 roku przygotował specjalny Plan dla Wsi, który jest obecnie wdrażany i realizowany przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Główne założenia Planu dla Wsi stanowią następujące działania:

1. Zwiększenie dofinansowania do paliwa rolniczego.
2. Utworzenie narodowego holdingu spożywczego.
3. Więcej sprzedaży bezpośredniej i rolniczego handlu detalicznego.
4. Zdrowa polska żywność.
5. Wsparcie rolnictwa na terenach górskich.
6. Podjęcie działań przeciwko suszy.
7. Polskie pasze.
8. Rolnictwo dla ekologii i pełnego wykorzystania surowców.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA ŚLĄSKICH ROLNIKÓW I WSI

- Zapewnimy obszarom wiejskim odpowiednią ilość i jakość wody poprzez retencję i racjonalne gospodarowanie jej zasobami.
- Wesprzemy wzrost intensywności produkcji i poprawę technologii w gospodarstwach towarowych, zorientowanych na rynek.
- Udzielimy wsparcia na rzecz modernizacji gospodarstw, umożliwiającej wzrost wydajności pracy w sytuacji wzrastającego deficytu siły roboczej, szczególnie w gospodarstwach młodych rolników.
- Wesprzemy rozwój rolnictwa precyzyjnego jako odpowiedź na wzrost wymagań środowiskowych i wysokie koszty w rolnictwie.
- Wesprzemy organizujących się gospodarczo rolników w celu zapewnienia dostaw dużych, jednolitych partii surowców oczekiwanych przez zakłady przetwórstwa rolno-żywnościowego i sieci handlowe.
- Wesprzemy integrację społeczności obszarów wiejskich, szersze upowszechnianie wiedzy wśród rolników i nie rolników o uwarunkowaniach i uciążliwości produkcji rolnej na wsi.
- Wesprzemy rozwój usług zapobiegających wykluczeniu społecznemu i

ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT W ŚLĄSKIM I POŁĄCZENIA KRAJOWE

podnoszących jakość życia dla seniorów.

- Zapewnimy rozwój turystyki na obszarach wiejskich, wykorzystującej zasoby przyrodnicze i historyczno-kulturowe regionu.
- Wsparzymy wytwarzanie żywności jakościowej, określanej jako tradycyjna, regionalna, ekologiczna, poprzez promowanie małego przetwórstwa, krótkich łańcuchów dostaw oraz rolniczego handlu detalicznego.
- Udzielimy niezbędnego wsparcia oddolnie tworzonym organizacjom pozarządowym i podmiotom ekonomii społecznej, które mogą realizować ważne działania prospołeczne z zakresu opieki społecznej lub usług na terenach marginalizowanych.
- Będziemy otaczać szczególną troską lokalne rynki rolne, jedne z najważniejszych rynków zbytu dla produktów rolnych, a także stanowiące wielką wartość dla konsumentów poszukujących naturalnych i zdrowych produktów
- Określimy i wdrożymy skuteczne instrumenty wsparcia dla budowy konkurencyjnego sektora zrównoważonej produkcji rolnej, poprzez przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów, stworzenie spójnego systemu badania płodów rolnych i żywności oraz zbudowanie silnej instytucji zajmującej się produktami regionalnymi i tradycyjnymi, wspierającą ich rejestrację, marketing i ekspansję na wszelkie możliwe rynki.
- Będziemy ułatwiać start młodym rolnikom. Pomoc finansowa i ułatwienie przejmowania lub zakładania gospodarstw rolnych przez osoby młode, o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych.
- Będziemy udzielać wsparcia dla powstawania i rozwoju grup producentów. Będziemy zachęcać rolników do tworzenia grup producentów rolnych, dostosowania produkcji do wymogów rynkowych, wypracowania mechanizmu wspólnego wprowadzania towarów do obrotu
- Powołamy do życia Centrum Innowacji Rolnej w rejonie częstochowskim, które stanie się skutecznym wsparciem dla unowocześniania tej niezwykle ważnej dla województwa śląskiego dziedziny.

Dobrze rozwinięta sieć dróg krajowych i lokalnych jest niezbędnym warunkiem dla budowania trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego. Sieć dróg jest jak układ krwionośny, którym organizm musi dostarczyć tlen nawet do najdalszych części swojego ciała. Dlatego podczas rządów Prawa i Sprawiedliwości zdecydowanie przyspieszyła realizacja inwestycji drogowych, które mają bezpośredni wpływ na rozwój Polski.

CO ZROBILIŚMY DLA ŚLĄSKIEGO TRANSPORTU

POŁĄCZENIA MIĘDZYNARODOWE – Rząd Prawa i Sprawiedliwości przeznaczył w 2018 roku 1,3 mld zł na infrastrukturę drogową. Rozpoczęto budowę w autostrady A1 i drogi ekspresowej S1.

DROGI LOKALNE – Dodatkowe 500 mln zł więcej na drogi lokalne, niż było zaplanowane w budżecie. Kwota, jaką otrzyma województwo śląskie w ramach dodatkowych funduszy na drogi lokalne dla województw wynosi 33,9 milionów złotych.

INWESTYCJE NA KOLEI – W ciągu ostatnich dwóch lat przebudowano ok. 707 km linii kolejowych, co stanowi ponad 141% planu założonego na koniec 2017 roku. Rozpoczęto Program Inwestycji Dworcowych (dworzec w Częstochowie, Dąbrowie Górniczej, Sosnowcu to tylko niektóre z remontowanych dworców). Rząd przygotował przepisy dotyczące m.in. uproszczenia oraz przyspieszenia prac na kolei, dzięki wprowadzonym zmianom poprawia się konkurencyjność transportu kolejowego.

NOWE MOSTY – Rząd przygotował wstępną analizę zapotrzebowania

na budowę nowych mostów. Łączny koszt prac przygotowawczych i realizacji wynosi 2,34 mld zł. Zarekomendowano 22 lokalizacje dla nowych mostów na głównych rzekach: Wiśle, Odrze, Warcie czy Sanie. W województwie Śląskim planowana jest budowa 1 mostu o wartości 76,1 mln zł. Na odcinku Odry: Racibórz – Kędzierzyn-Koźle. Pomiędzy gminami Rudnik i Nędza.

ELEKTROMOBILNOŚĆ – Rząd opracował Plan Rozwoju Elektromobilności oraz projekt Funduszu Niskoemisyjnego Transportu, który przyczyni się do poprawy jakości życia w polskich miastach poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza, obniżenie hałasu oraz poprawę komfortu pasażerów. Dzięki inwestycjom ze środków funduszu możliwy będzie m.in. rozwój sieci punktów ładowania dla samochodów elektrycznych, co jest konieczne dla wzrostu liczby tych pojazdów w Polsce. Pilot programu E-mobilność w województwie śląskim obejmie następujące miasta: Czechowice-Dziedzice, Częstochowa, Jaworzno, Katowice, Metropolia Silesia, Sosnowiec, Tychy, Żywiec.

DROGI W ROZSĄDNEJ CENIE – Do budowy nowych dróg rząd podchodzi strategicznie. Dzięki wprowadzonym zmianom dotyczącym przetargów i umów, środki publiczne na budowę dróg są wydatkowane bardziej racjonalnie. Skończyły się czasy, gdy w Polsce budowało się jedne z najdroższych autostrad i dróg ekspresowych.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Działania na rzecz poprawy jakości infrastruktury drogowej, oprócz realizacji nowych dużych inwestycji liniowych, odnoszą się również do szerokiego zakresu prac bieżących. W 2017 r. w województwie śląskim realizowano 26 inwestycji drogowych na istniejącej sieci, których łączna wartość to 335 mln zł. Mają one zróżnicowany charakter, jednak ich głównym celem jest poprawa przepustowości szlaków komunikacyjnych i poprawa bezpieczeństwa.

Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej oraz wielkość przekazanej rezerwy subwencji ogólnej to:

- W roku 2017 w ramach Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej wartość dostępnych środków dla województwa śląskiego wynosi 54,3 mln zł.
- Województwo śląskie w ramach rezerwy subwencji ogólnej na zadania polegające głównie na budowie i przebudowie obiektów inżynierskich w 2017 r. otrzyma dofinansowanie w wysokości 28 mln zł dla 19 jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 - 2019, w województwie śląskim dofinansowano w sumie 32 projekty infrastrukturalne o łącznej wartości 127 128 495 zł.

Województwo śląskie stanowi największy w Polsce węzeł komunikacyjny sprzyjający rozwojowi przemysłu o licznych powiązaniach kooperacyjnych. Dobre połączenia komunikacyjne zapewniają m.in.: Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowice”, autostrada A4, droga E40 (trasa europejska), droga E75 (trasa europejska), oraz bezpośrednie połączenia kolejowe.

Śląsk cechuje się dobrze rozwiniętą siecią infrastruktury transportowej. Gęstość dróg publicznych i linii kolejowych jest największa w kraju. Ponadto, przez region przebiegają dwa korytarze TEN-T.

Analizując wewnętrzną dostępność transportowa regionu, warto zwrócić uwagę na bardzo dobre skomunikowanie centralnej i północnej części regionu. Problem w tym obszarze występuje w południowej części województwa.

Warto podkreślić, że w regionie rozbudowana jest sieć powiązań infrastruktury transportowej wykorzystującej różne środki transportu, co stwarza potencjał do rozwoju transportu multimodalnego, jak również ułatwia przemieszczanie się ludzi i towarów.

Na terenie województwa działa Międzynarodowy Port Lotniczy „Katowi-

ce" w Pyrzowicach, który zaliczony jest do kategorii dużych regionalnych portów lotniczych i należy do Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T). W 2017 roku lotnisko obsłużyło prawie 4 mln pasażerów, co plasowało je na 4. miejscu w kraju pod tym względem.

Kanał Gliwicki jest kluczowym odcinkiem łączącym Odrę z GOP. Zapewnia bezpośrednie połączenie z zespołem portów morskich Szczecin – Świnoujście oraz całą siecią dróg wodnych w Europie Zachodniej. Sam port w Gliwicach jest jednym z najnowocześniejszych portów w kraju. W jego najbliższym otoczeniu zlokalizowano stację kolejową, terminal celny, bazę magazynową czy biura, które razem są częścią Śląskiego Centrum Logistyki.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA ŚLĄSKIEGO TRANSPORTU

- Będziemy intensyfikować działania zmierzające do wyposażenia województwa w efektywną i nowoczesną sieć autostrad, dróg krajowych, wojewódzkich i lokalnych, spełniających międzynarodowe standardy techniczne. Do największych projektów drogowych można zaliczyć następujące przedsięwzięcia:
 - W ramach budowy odcinka autostrady A1 od końca obwodnicy Częstochowy do Tuszyń w województwie śląskim powstanie pododcinek E, od granicy z województwem łódzkim do węzła Rzęsawa o długości 16,9 km. Szacunkowy koszt: 926,2 mln zł.
 - Budowa odcinka autostrady A1 o łącznej długości 57,7 km od końca obwodnicy Częstochowy do Pyrzowic. Szacunkowy koszt inwestycji wynosi 2614,7 mln zł.

- S1 Pyrzowice – Kosztowy na odcinku Pyrzowice – Podwarpie (III etap z wyłączeniem odc. I węzeł „Pyrzowice” – węzeł „Lotnisko”) – 9,7 km – na etapie przetargu. Szacunkowy koszt: 105,1 mln zł.
- S1 od węzła „Kosztowy II” w Mysłowicach do węzła „Suchy Potok” w Bielsku Białej - 39,7 km. Szacunkowy koszt: 3569,2 mln zł.
- S1 (dawniej S69) Bielsko-Biała – granica państwa (obejście Węgierskiej Górki) - 8,5 km. Szacunkowy koszt: 1546 mln zł.
- Przebudowa DK nr 1 do parametrów drogi ekspresowej na odcinku Podwarpie – Dąbrowa Górnicza – 7,75 km. Szacunkowy koszt: 236,7 mln zł.
- Budowa obwodnicy Poręby i Zawiercia na DK 78 o długości 24,3 km. Przewidywane lata realizacji: 2019– 2022. Szacunkowy koszt 468,6 mln zł.

- Będziemy dążyć do wsparcia realizacji projektów, które znajdują się na liście rezerwowej programu Budowy Dróg krajowych na lata 2014-2023:
 - Budowa drogi S11 Kępno – A1 o długości 43 km. Szacunkowy koszt 2555,9 mln zł.
 - Budowa obwodnicy Tarnowskich Gór w ciągu S11 o długości 17,2 km. Szacunkowy koszt 441,1 mln zł.

We współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego:

- Budowa „śląskiego metra” o charakterze SKM. Połączenie głównych ośrodków Metropolii Górnośląska-Zagłębiowskiej.
- Modernizacja / budowa dróg lokalnych (wojewódzkich, powiatowych). Z uwagi na ograniczony budżet ze środków unijnych przy jednoczesnym złym stanie dróg lokalnych (w zależności od regionu na poziomie nawet 20-30%) istnieje potrzeba sfinansowania w innej formule np. w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.
 - Zakup nowoczesnego taboru autobusowego z napędem ekologicznym na potrzeby rozwoju transportu publicznego w podregionie tymskim – 100 mln.

- Gliwice. Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych do powietrza poprzez odnowienie taboru autobusowego wraz z budową placu parkingowego – 29 mln.
- Jaworzno. Zakup elektrycznego taboru autobusowego wraz z systemem inteligentnego zarządzania flotą pojazdów – 30 mln.

ŚLĄSKIE SZKOLNICTWO WYŻSZE I EDUKACJA

Edukacja i szkolnictwo wyższe stoją aktualnie przed nowymi wyzwaniami. Po latach zapóźnień i nieudanych reform rząd Prawa i Sprawiedliwości podjął się odpowiedzialnego zadania przemodelowania struktury edukacji i szkolnictwa wyższego, tak aby efektywnie odpowiadała na potrzeby rynku i nowe wyzwania. Dzieci i młodzież stanowią naszą przyszłość – to wielopokoleniowa sztafeta wzajemnej troski społecznej, w której dbając o wykształcenie młodych, zapewniamy im oraz sobie samym dobry rozwój kraju. Dobre edukacja i szkolnictwo to gwarancja poprawy jakości naszego życia i rozwoju całego społeczeństwa.

CO ZROBILIŚMY DLA ŚLĄSKICH SZKÓŁ I UCZELNII

REFORMA EDUKACJI – Rząd przeprowadził kompleksową reformę edukacji, przywracając ośmioklasową szkołę podstawową oraz likwidując gimnazja. Przekształcenia te w ciągu dwóch lat przyniosą 10 tys. dodatkowych etatów dla nauczycieli. Dostosowano także programy nauczania do współczesnych wyzwań cywilizacyjnych, m.in. w zakresie cyfryzacji oraz przywrócono pełny kurs lekcji historii. Ponadto wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym zniesiono obowiązek szkolny dla 6-latków.

WIĘCEJ PIENIĘDZY NA SZKOŁY – Zwiększono nakłady na wyposażenie pracowni szkolnych, zakup sprzętu i modernizację pomieszczeń – samorządy otrzymały o 313 mln zł wyższą subwencję oświatową. Rządowy program „Aktywna Tablica”, w ciągu trzech lat pozwoli wyposażyc szkoły w nowoczesne urządzenia multimedialne – w latach 2014-2020 na wyposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia cyfrowe przeznaczone zostały środki w wysokości od 140 tys. do 200 tys. zł

na szkołę. W województwie śląskim w technologii informacyjno-komunikacyjne wyposażonych zostało już 186 szkół. Planowane jest wsparcie kolejnych 231.

SZKOŁY BRANŻOWE – By dopasować system edukacji do potrzeb rynku pracy, utworzono szkoły branżowe, które we współpracy z pracodawcami przygotowują do rozpoczęcia kariery w konkretnych zawodach. W regionach podejmowane są działania w celu podniesienia efektywności kształcenia uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych, w tym nauczanie oparte na metodzie eksperymentu w „Modułowych pracowniach przyrodniczych”. W województwie śląskim 164 szkoły utworzyły pracownie szkolne do nauczania przedmiotów przyrodniczych bądź matematyki. Szacuje się, że z dotacji skorzysta jeszcze 256 szkół. Do 2022 r. szkoły i placówki edukacyjne z regionu na powyższe działania będą mogły skorzystać z blisko 117,7 mln zł. Nie wyklucza się w kolejnych latach przeznaczenia dodatkowych środków na tego typu wsparcie.

KONSTYTUCJA DLA NAUKI – Rząd realizuje także reformę szkolnictwa wyższego, która podniesienie poziomu nauczania, zwiększy współpracę między nauką a biznesem oraz poprawi model finansowania badań naukowych. Dzięki temu możliwy będzie efektywny rozwój małych i dużych ośrodków akademickich. Planowany jest zdecydowany wzrost nakładów finansowych na szkolnictwo wyższe i naukę – w 2018 roku budżet na ten cel zwiększy się o miliard złotych.

OGÓLNOPOLSKA SIEĆ EDUKACYJNA – To szybki, bezpieczny i bezpłatny Internet w każdej szkole. Inicjatywa ta wpisuje się w obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r. Wdrożenie rządowego projektu OSE stanowić będzie cywilizacyjną zmianę dla polskich szkół. W woj. śląskim do tej pory projektem objęto 327 szkół, a kolejne 287 szkół zostanie przyłączone do szerokopasmowego Internetu w najbliższej przyszłości.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA ŚLĄSKICH SZKÓŁ I UCZELNI

- Zapewnimy każdej śląskiej szkole dostępu do szybkiego Internetu w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE).
- Wprowadzimy program stypendialny trwający od szkoły podstawowej aż do ukończenia studiów dla uzdolnionej młodzieży z małych miejscowości w celu wyrównania szans edukacyjnych.
- Będziemy wspierać i dofinansowywać szkolnictwo branżowe i techniczne dostosowane do potrzeb gospodarczych regionu
- Wzmocnimy rozwój cyfrowy przyszłych kadr i pracowników na rynku pracy oraz inteligentnych rozwiązań w przedsiębiorstwach, związanych z tworzeniem i wdrażaniem innowacji, upowszechnieniem cyfryzacji, automatyzacją produkcji przemysłowej oraz wykorzystaniem innowacji organizacyjnych i procesowych.
- Podniesieniemy kompetencje osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa oraz zwiększeniu jakości oferowanych studiów.
- Wesprzemy współpracę uczelni z biznesem i wzmocnienie prozatrudnieniowej roli szkolnictwa wyższego.
- Wesprzemy realizację programów kształcenia o profilu ogólnoakademickim albo praktycznym, dostosowanych, w oparciu o analizy i prognozy do potrzeb gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa śląskiego).
- Będziemy wspierać w tworzeniu, dostosowaniu i realizacji nowych kierunków studiów odpowiadających na przewidywane potrzeby społeczno-gospodarcze.
- Będziemy wspierać działania efektywniej włączające pracodawców w przygotowanie programów kształcenia i ich realizację, również realizację programów stażowych oraz programów podnoszenia kompetencji studentów (w postaci m.in. certyfikowanych szkoleń, zajęć warsztato-

ŚLĄSKIE RODZINY W CENTRUM UWAGI

wych, wizyt studyjnych u pracodawców).

- Podniesiemy kompetencje dydaktycznych kadr uczelni oraz na wdrażanie zmian w zakresie zarządzania procesem kształcenia (np. narzędzia informatyczne służące do udostępniania baz danych, tworzenie otwartych zasobów edukacyjnych itp.) w ramach kompetencji samorządu województwa.
- Utworzymy Centrum Kompetencyjno-Demonstracyjnego na Śląsku, które:
 - Zakłada propagowanie ośrodków innowacji cyfrowych jako ośrodków zaawansowanych szkoleń dla pracowników oraz promowanie rozwoju przedsiębiorczości poprzez doradztwo i szkolenia dla wybranych grup zawodowych / branż /sektorów.
 - Umożliwi uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej w obszarze Przemysłu 4.0.
 - Propagować będzie wiedzę o istniejących i tworzonych technologiach, które będą realizowały ideę Przemysłu 4.0.
 - Promować będzie rozwój kompetencji cyfrowych osób w wieku 25+. W ramach projektu możliwy będzie zakup sprzętu komputerowego na rzecz prowadzonych szkoleń, który docelowo zostanie przekazany szkołom publicznym.

Rodzina to najważniejsza jednostka społeczeństwa. To właśnie najbliżsi – dzieci, rodzice, dziadkowie w sposób bezpośredni dbają o siebie nawzajem. Wsparcie dla rodzin to najlepsza forma rozwoju społeczeństwa. Nikt nie zadba o polskie dzieci lepiej niż ich najbliżsi i nikt nie zdoła efektywniej zaopiekować się seniorami niż ich bliscy. Prawo i Sprawiedliwość rozumie, że najważniejszym zadaniem jest wsparcie przez władze samorządowe roli, jaką realizują polskie rodziny.

CO ZROBILIŚMY DLA ŚLĄSKICH RODZIN

RODZINY - Dzięki programowi **500+** poprawiła się jakość życia polskich rodzin, które te pieniądze przeznaczają przede wszystkim na edukację, rozwój i wypoczynek dzieci. Program w województwie śląskim objął blisko **365,9 tys. dzieci**, w ponad **254,7 tys. rodzin**. To łącznie **4,31 mld zł przeznaczonych dla samego województwa śląskiego**.

DZIECI - W ramach programu **Wyprawka 300+** przeznaczymy **1,4 mld zł** na jednorazową pomoc na zakup podręczników i wyprawki, która istotnie odciąży polskich rodziców. Wypłacana jednorazowo pomoc na zakup podręczników i wyprawki istotnie odciąży polskich rodziców. Kolejne **15 mln zł** wyniosło dofinansowanie projektu w ramach programu **Maluch+**. Dzięki wsparciu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powiększyły się żłobki w Śląskiem, a także powstało 2 nowe placówki w gminach, które dotychczas nie posiadały tego typu jednostek. Nowe miejsca dla dzieci to także nowe miejsca pracy dla opiekunów.

SENIORZY - Dokonałiśmy zmian w programie **Senior+**, w ramach którego w województwie śląskim powstanie 20 nowych placówek z 512 miejsca-

mi dla seniorów, dofinansowanie otrzyma 24 istniejących już miejsc, zapewniających miejsca dla 758 osób. Placówki te dają osobom starszym możliwość aktywnego spędzenia czasu w ciągu dnia oferując opiekę i rozrywkę. Ponadto w 2017 roku ruszył program **Opieka 75+**, w ramach którego 13,5 tys. seniorów z gmin do 20 tys. mieszkańców otrzyma dostęp do usług opiekuńczych i specjalistycznych. Budżet pierwszej edycji programu wynosi 57,4 mln zł.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Województwo śląskie jak każdy inny region w Polsce staje przed poważnym wyzwaniem, jakim jest aktywizacja osób starszych. Oprócz programów rządowych wdrażanych w województwie samorząd podejmuje działania na szczeblu lokalnym. Na terenie województwa śląskiego znajdują się obecnie 62 Uniwersytety Trzeciego Wieku

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚCI ZROBI DLA ŚLĄSKICH RODZIN

- Będziemy troszczyć się o wyrównywanie dysproporcji socjalnych, przede wszystkim poprzez zwiększenie możliwości znalezienia pracy lub samozatrudnienia.
- Będziemy wspomagać rozwój rodzinnej pieczy zastępczej i zapewniać wsparcie rodzin biologicznych.
- Będziemy dążyć do zwiększenia ilości godzin przeznaczonych na pomoc potrzebującym osobom przez pracowników socjalnych.
- Będziemy wspierać działania mające na celu rozbudowanie infrastruktury ośrodków udzielających wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.

- Będziemy wspierać rozwiązania wprowadzane przez rząd centralny służące rozwojowi ekonomii społecznej i solidarnej, będącej przejawem aktywności obywatelskiej, która przez działalność ekonomiczną i pożytku publicznego integruje zawodowo i społecznie osoby zagrożone marginalizacją.
- Będziemy wspierać wolontariat i organizacje pozarządowe działające na rzecz śląskich rodzin, dzieci i seniorów oraz dążące do aktywizacji społecznej i gospodarczej osób w wieku poprodukcyjnym.
- Będziemy wspierać realizację programu dziennych domów opieki nad osobami starszymi w każdym powiecie.

WSPARCIE DLA POTRZEBUJĄCYCH SZCZEGÓLNEJ OPIEKI

Artykuł 68. Konstytucji, najważniejszego aktu prawnego w Polsce, mówi, że władze publiczne są obowiązane do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku. Te grupy wymagają szczególnego zainteresowania i wsparcia zarówno w formie działań docelowych, ale także zmian systemowych, np. dostosowania przestrzeni publicznej do ich potrzeb. Wiele z tych zadań spoczywa na barkach władz samorządowych.

CO ZROBILIŚMY DLA POPRAWY DOSTĘPNOŚCI

PROGRAM DOSTĘPNOŚĆ+ - To skierowany do samorządów program, którego celem jest dostosowanie przestrzeni publicznej oraz innych obszarów życia społecznego do potrzeb osób z różnego rodzaju ograniczeniami. Program obejmuje osoby niepełnosprawne, niewidome, niestyszące, ludzi starszych, z małymi dziećmi, kobiety w ciąży i osoby podróżujące z bagażami. „Dostępność+” to dostępność w: architekturze (dostosowane wejścia, windy, podjazdy, barierki, toalety), transporcie (zakup nowego taboru transportu miejskiego), edukacji (wyposażenie, pomoce dydaktyczne), cyfryzacji (dostosowanie stron internetowych urzędów, programy TV z audiodyskrycją oraz napisami), kulturze (zastosowanie w muzeach oraz placówkach publicznych rozwiązań umożliwiających korzystanie z zasobów osobom z ograniczeniami), legislacji (dostosowanie przepisów, tak aby zmiany dla osób z ograniczeniami były ciągłe, np. wymogi dotyczące budowy nowych mieszkań, bądź zakupu taboru miejskiego).

GMINY, SZKOŁY I PRZEDSZKOLA, MIESZKANIA BEZ BARIER – 100 gmin bez barier to konkurs, na który zostanie przeznaczonych 300 mln zł; z kolei

200 szkół i przedszkoli bez barier to konkurs, na który zostanie przeznaczonych 400 mln zł. Dodatkowo min. 20% mieszkań budowanych w ramach programu Mieszkanie+ będzie dostępnych dla osób o szczególnych potrzebach.

PROGRAM ZA ŻYCIEM – Stanowi realne wsparcie dla rodzin osób z niepełnosprawnościami. Obejmuje kompleksowe rozwiązania: od wsparcia kobiet w ciąży, wczesnego wspomaganie dziecka i jego rodziny, spełniania potrzeb rehabilitacyjnych i mieszkaniowych. W ramach programu wprowadzono m.in. koordynowaną opiekę nad kobietą w ciąży i dzieckiem, rozwijana jest sieć mieszkań chronionych.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POPRAWY DOSTĘPNOŚCI

- Wprowadzimy wraz z samorządami lokalnymi oraz administracją rządową szereg rozwiązań umożliwiających załatwianie spraw urzędowych drogą elektroniczną.
- Umożliwimy równy i pełen dostęp do nauki poprzez nowoczesne systemy edukacyjne zapewniające nie tylko zdobywanie wiedzy, ale także osobiste kontakty ze środowiskiem akademickim.
- Rozszerzymy katalog zadań „asystenta rodziny”, który obejmuje m.in. pomaganie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, psychologicznych lub zdrowotnych w rodzinie, kierowanie do lekarzy bądź na terapię, pomaganie w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, poszukiwaniu pracy, w sprawach urzędowych. Zwiększymy liczbę asystentów z 3,9 tys. osób do 4,3 tys.
- Zwiększymy dostępności mieszkań dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością – budowa mieszkań na wynajem, w tym z możliwością docelowego uzyskania własności, m.in. z wykorzystaniem grun-

OPIEKA ZDROWOTNA W ŚLĄSKIM

tów publicznych (I filar Programu Mieszkanie+) kryteria pierwszeństwa, zapewniające pierwszeństwo w zawarciu umowy najmu m.in. dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością.

- Zwiększymy aktywizację zawodową i przedsiębiorczość osób niepełnosprawnych.
- Będziemy przystosowywać komunikację miejską do potrzeb niepełnosprawnych.
- wprowadzimy wraz z samorządami lokalnymi oraz administracją rządową rozwiązania umożliwiające załatwianie spraw urzędowych drogą elektroniczną.

Ochrona zdrowia to jedno z najtrudniejszych zadań jakie, stoją przed polskim rządem i samorządem. Złożony system wymaga poprawy w wielu obszarach, które są ze sobą ściśle powiązane. Rząd Prawa i Sprawiedliwości zatrzymał negatywne skutki reform poprzednich lat i ponownie wziął odpowiedzialność za zdrowie Polaków. Teraz, konieczne są kolejne kroki. Więcej środków na zdrowie oraz nowy system finansowania szpitalnictwa niosą szanse na realną, korzystną zmianę w ochronie zdrowia. Aby osiągnąć ten cel, konieczne jest pełne zaangażowanie samorządów, które w sposób bezpośredni odpowiadają za funkcjonowanie wielu kluczowych placówek służby zdrowia. To samorząd będzie potrafił najlepiej wykorzystać dostępne możliwości.

CO ZROBILIŚMY DLA ŚLĄSKIEJ SŁUŻBY ZDROWIA

PROGRAM LEKI 75+ - Od momentu uruchomienia przez rząd Prawa i Sprawiedliwości programu bezpłatnych leków dla seniorów 75+, osoby starsze otrzymały bezpłatnie prawie 50 mln opakowań leków. Z programu skorzystało 2,2 mln seniorów. Lista bezpłatnych leków jest sukcesywnie poszerzana, co ma znaczący wpływ na poprawę jakości ich życia osób chorych m.in. na nadciśnienie tętnicze, chorobę niedokrwienną serca, cukrzycę czy chorobę Parkinsona – czyli typowe choroby związane z wiekiem.

KOMPLEKSOWE LECZENIE W SIECI SZPITALI – W 2017 r. rząd Prawa i Sprawiedliwości przeprowadził reformę szpitali i doprowadził do objęcia pacjentów przez jeden szpital kompleksową opieką od leczenia szpitalnego, przez rehabilitację, po wizytę kontrolną. Powstało też 100 nowych przychodni nocnej i świątecznej opieki lekarskiej. Obecnie każdy, kto

potrzebuje pomocy (nawet osoba nieubezpieczona), może – bez obaw o negatywną weryfikację w systemie eWUŚ – udać się do lekarza rodzinnego. Szybsza diagnoza to szybsze rozpoczęcie leczenia. Takie działanie ma wpływ na poprawę zdrowia pacjentów.

ZATRZYMANIE PRYWATYZACJI – Rząd powstrzymał prywatyzację i komercjalizację szpitali narzuconą w 2011 roku – miała ona zmniejszyć zadłużenie zakładów opieki zdrowotnej i zwiększyć odpowiedzialność jednostek samorządu terytorialnego za szpitale – w praktyce jednak nie doprowadziła do poprawy sytuacji. Rząd Prawa i Sprawiedliwości cofnął złe decyzje poprzedników, które zmierzały do szkodliwego wycofywania się państwa z odpowiedzialności za służbę zdrowia. Dzięki dekomercjalizacji szpitali zachowała ona publiczny charakter. Państwo znów wzięło odpowiedzialność za zdrowie Polaków.

LEPSZE FINANSOWANIE ZDROWIA – W 2017 rząd zwiększył budżet na zdrowie o 6 mld zł. Podjął także historyczną decyzję o stopniowym zwiększeniu nakładów na ochronę zdrowia do 6% PKB w 2025 roku.

PAKIET SZUMOWSKIEGO – Realizowany obecnie pakiet zmian w służbie zdrowia to kilka kluczowych dla polskiej służby zdrowia założeń: uruchomienie **Narodowego Instytutu Onkologii** oraz **Narodowego Programu Zdrowego Serca**; intensywny **Dialog z Zawodami Medycznymi**; nowe **Standardy Opieki Okołoporodowej**; oraz dalsze **Zwiększanie nakładów na ochronę zdrowia** (w 2019 roku wydatki publiczne na ochronę zdrowia po raz pierwszy w historii przekroczyły 100 miliardów złotych), **zmniejszenie biurokracji w ochronie zdrowia** (poprzez cyfryzację usług medycznych czy wprowadzenie sekretarek medycznych); dalsze **Inwestycje w zdrowie**, **Narodowy Program Leczenia Bólu**; **Medycynę Szkolną**, **Monitoring przewozu leków**.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Śląsk jako krajowy lider w obszarze medycyny, staje się naturalnym miejscem do testowania i wdrażania innowacyjnych rozwiązań, które będą przyczyniać się do poprawy sytuacji w zakresie ochrony zdrowia i życia.

- Na 10 tys. ludności przypada: 25 pracujących lekarzy (4. pozycja w kraju), 54 pielęgniarki (4. pozycja w kraju) i 3 ratowników medycznych (10.-13. pozycja w kraju).
- Pod względem liczby łóżek na 10 tys. mieszkańców, Śląsk zajmuje 1. miejsce w kraju (56), również pod względem liczby łóżek onkologicznych na 10 tys. ludności sytuacja jest najlepsza w Polsce (2). Z kolei w zakresie łóżek kardiologicznych na 10 tys. ludności (2), Śląsk zajmuje 5. pozycję.
- Dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej jest powyżej przeciętniej – pod względem udzielanych porad w POZ województwo jest na 6. miejscu (4,5 porad per capita).

Województwo śląskie przoduje pod względem dostępu do nowoczesnego sprzętu diagnostycznego – funkcjonuje tu aż 16% wszystkich akceleratorów liniowych w Polsce i 15% wszystkich tomografów pozytonowych – przy czym w województwie zamieszkuje ok. 12% ludności Polski.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA ŚLĄSKIEJ SŁUŻBY ZDROWIA

- Poprawimy dostępność i podniesiemy bezpieczeństwo w zakresie opieki zdrowotnej. W tym między innymi poprzez wypracowanie efektywnych rozwiązań systemowych i organizacyjnych dotyczących leczenia pacjentów z udarem mózgu.

- Powołany zostanie specjalny oddział koordynujący interwencyjne leczenie udaru mózgu, który poprzez komunikację w postaci telekonsultacji oraz telediagnostyki obrazów radiologicznych z innymi oddziałami neurologicznymi bądź udarowymi poprawi efektywność leczenia pacjentów po udarze mózgu.
- Utworzymy Śląskie Centrum Chorób Zakaźnych wyposażone w pomieszczenia kwarantannowo-izolacyjne, z kontrolowanym obiegiem powietrza oraz śluzami, zapewniającymi pełne bezpieczeństwo innych chorych i personelu.
- Ponadto, musi zostać dodatkowo wyposażony w automatyczne algorytmy oceny ryzyka wystąpienia szczególnie niebezpiecznych zakażeń, oparty na inteligentnych algorytmach dostępnych drogą Internetową dla innych szpitali.
- Utworzymy specjalnej platformy stanowiącej Centrum Usług Seniora umożliwiające optymalizację procesów leczenia.
- Będziemy realizować bezpłatne programy promocji i ochrony zdrowia dla dwóch grup wiekowych: dzieci w klasach od 1-3 szkół podstawowych (promocja zdrowych nawyków żywieniowych; program promocji zdrowego uzębienia; profilaktyka wad postawy) oraz dla seniorów w zakresie profilaktyki chorób związanych z powstawaniem niesprawności.
- Opracujemy wojewódzki program profilaktyki zdrowotnej dla seniorów. Utworzymy go na bazie jednej z istniejących placówek medycznych - Śląskiego Centrum Geriatrycznego.
- Przywrócimy gabinety stomatologiczne i zatrudnimy psychologów w każdej szkole.

OCHRONA ŚLĄSKIEJ KULTURY, ROZWÓJ TURYSTYKI, WZROST AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ I PROMOCJA REGIONU

Kwestie kultury, turystyki i promocji to obszar, w którym samorządy mają szczególnie duże możliwości oddziaływania. Polska słynie z unikatowych walorów, które dają szczególne szanse w zakresie promocji regionów i kultywowania regionalnej kultury. W wymiarze wewnętrznym to także odpowiedzialne zadania rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców, tak aby od najmłodszych lat wspierać troskę o zdrowie poprzez promocję sportu.

CO ZROBILIŚMY DLA ŚLĄSKIEJ KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI

SIEĆ MUZEÓW – W 2017 r. środki na kulturę wyniosły ponad 4 mld zł. W ostatnich dwóch latach nastąpił wzrost nakładów na kulturę o ok. 20%. Rząd konsekwentnie buduje i uzupełnia sieć muzeów, podjął także decyzję o powołaniu Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków. W województwie śląskim w ramach dofinansowania z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów kulturalnych do gmin i powiatów trafiło ponad 3,09 mln zł.

PROGRAM KLUB – Powstały realne narzędzia systemowego wsparcia sportu dzieci i młodzieży – ogólnopolskie programy, aktywizujące rocznie prawie 1,5 mln dzieci i młodzieży. O 37% wzrósł w 2017 roku odsetek dzieci objętych sportowymi programami w porównaniu do roku 2015. W ramach programu wsparcie otrzymało 3 352 klubów sportowych. Po raz pierwszy w historii

małe i średnie kluby sportowe otrzymują bezpośrednie wsparcie z rządu. Pieniądze trafiają tam, gdzie przyszli sportowcy stawiają swoje pierwsze kroki i do klubów, w których kształtowane są zdrowe nawyki dzieci.

PROGRAM SKS – Ponad 42 mln zł rząd przeznaczył na realizację programu SKS w 2017 roku. To dodatkowe zajęcia wychowania fizycznego w szkołach w całej Polsce. Programem jest objętych 260 tys. uczniów w ok. 14 tys. grupach ćwiczebnych. W ramach programów rządowych pieniądze trafiają do ponad 20 tys. trenerów, nauczycieli WF-u i animatorów sportu rocznie. Jednym z priorytetów rządu jest zapewnienie Polakom dostępu do nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury sportowej, dlatego stale zwiększa środki na ten cel. W 2017 roku 463 mln zł zostało przeznaczonych na remonty, budowę i modernizację sal gimnastycznych, hal sportowych, boisk, basenów, kortów i urządzeń lekkoatletycznych. Powstają także inwestycje o szczególnym znaczeniu dla polskiego sportu.

OTWARTE STREFY AKTYWNOŚCI – Są ogólnodostępnymi plenerowymi miejscami do uprawiania sportu, rekreacji i odpoczynku. Rząd przeznaczy na ten cel w ciągu czterech lat 1,8 mld zł. Pozwoli to na budowę, przebudowę lub remont nawet 6 tys. obiektów w całej Polsce. W ramach dofinansowania na inwestycje strategiczne z Ministerstwa Sportu i Turystyki (MSiT) do regionalnych inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów sportowych do gmin i powiatów trafiło ponad 400,5 mln zł. W województwie śląskim w ramach dofinansowania z MSiT do regionalnych inwestycji infrastrukturalnych, obejmujących budowę, modernizację, rozbudowę oraz wyposażenie obiektów sportowych do gmin i powiatów trafiło ponad 69,1 mln zł.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Województwo śląskie należy do województw o przeciętnie rozwiniętej

bazie turystycznej i intensywności ruchu turystycznego. Także udział w kulturze - liczony przez zwiedzających muzea i oddziały na 10 tys. mieszkańców region plasował się w 2016 r. poniżej średniej, na 4 miejscu od końca.

Nie można pominąć znaczenia turystyki zimowej, związanej przede wszystkim z narciarstwem – województwo ma 192 km szlaków narciarskich. Województwo śląskie – pomimo nie największej powierzchni – charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem. Występują tu zarówno góry, obszary wyżynne, jak i nizinne. Polacy najczęściej kojarzą województwo śląskie z kopalniami i węglem, tradycyjnymi sektorami przemysłu jak górnictwo i hutnictwo oraz gwarą śląską, a także religijnością, tradycyjnym modelem rodziny i etosem pracy oraz regionalną kuchnią.

Województwo uznawane za jeden z najbardziej przekształconych antropogenicznie obszarów Polski posiada także obszary cenne kulturowo-przyrodniczo: **Jurę Krakowsko-Częstochowską** oraz **Beskid Śląski i Żywiecki**. Warto wspomnieć o unikatowej **Pustyni Błędownskiej**.

Województwo może poszczycić się Szlakiem Zabytków Techniki – najbardziej interesującą trasą turystyki industrialnej w Polsce, Szlakiem Orlich Gniazd prowadzącym przez wybudowane na skałach zamki i warownie od Częstochowy do Krakowa. Wyjątkowym miejscem jest Sanktuarium na Jasnej Górze w Częstochowie – centrum kultu religijnego o zasięgu europejskim.

Śląsk to także rozpoznawalne festiwale muzyczne (Tauron Nowa Muzyka, Off Festival), czy jeden z największych festiwali folkowych w Europie Tydzień Kultury Beskidzkiej. Podkreślić należy wysoką jakość oferty kulturalnej (Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia, Muzeum Śląskie).

Metropolia Górnośląska koncentruje turystykę biznesową. Wizytówką województwa stały się takie wydarzenia jak Europejski Kongres Gospodarczy. Najbardziej rozpoznawalne obiekty to Hala „Spodek” oraz Stadion Śląski.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA ŚLĄSKIEJ KULTURY, ROZWOJU TURYSTYKI, WZROSTU AKTYWNOŚCI FIZYCZNEJ I PROMOCJI REGIONU

- Utworzymy mechanizmy inspirujące publiczne i niepubliczne zaangażowanie budżetowe na rzecz podmiotów chcących współpracować w obszarze kultury.
- Będziemy wspierać kulturę obywatelską, czyli oddawanie pola organizacjom pozarządowym, wzmacnianie ich oraz finansowe wsparcie wartościowych inicjatyw. Zamierzamy zwiększyć pulę dotacyjną na działania w obszarze kultury, które to środki będą przyznawane w formule konkursowej.
- Uaktywnimy organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje, które coraz częściej pełnią rolę porównywalną z rolą oficjalnych instytucji kultury.
- Będziemy wspierać renowację obiektów zabytkowych i sztuki sakralnej znajdujących się na terenie naszego województwa.
- Utworzymy Zagłębiowskie Muzeum Górniczo-Hutniczego na bazie Szkoły i Muzeum Miejskiego „Sztęgarka” w Dąbrowie Górniczej, odwołującego się do bogatej, wielowiekowej historii kopalnictwa kruszcowego i węglowego oraz hutnictwa na terenie całego Zagłębia Dąbrowskiego.
- Będziemy propagować nazwy, symbole i tożsamości Zagłębia Dąbrowskiego, którego Dąbrowa Górnicza stanowi centrum. Wydamy folder dotyczący tożsamości, historii i symboli regionu Zagłębia Dąbrowskiego.
- Będziemy dążyć do podwyższenia płacy pracownikom kultury.
- Będziemy wspierać rozwój mniejszych, zaniedbanych dotąd ośrodków kultury, w tym bibliotek, muzeów oraz innych instytucji kultury.
- Opracujemy i stworzymy wojewódzki program wsparcia czytelnictwa.
- Stworzymy Archiwum Powstań Śląskich, które będzie centralną instytu-

cją zajmującą się badaniem i utrwalaniem w świadomości społecznej dwudziestowiecznej historii Górnego Śląska.

- Będziemy się starać organizację przez Metropolię przy współudziale Sejmiku, Członków Metropolii oraz władz centralnych zimowych lub letnich Igrzysk Olimpijskich.

ŚLĄSKIE ŚRODOWISKO, GOSPODARKA WODNA I CZYSTE POWIETRZE

Czyste środowisko jest warunkiem koniecznym dla istnienia zdrowego społeczeństwa. Każdy obywatel Rzeczypospolitej powinien mieć prawo oddychać nieskażonym i czystym powietrzem. Od tego, jaki stan środowiska zostawimy po sobie, będzie zależeć komfort życia przyszłych pokoleń Polaków. Lokalne władze, będące najbliższym problemu, doskonale rozumieją jakim wyzwaniem jest np. smog. Dlatego odpowiedzialne zadanie przeciwdziałania negatywnym zmianom i poprawy czystości środowiska najlepiej zrealizują samorządy.

CO ZROBILIŚMY DLA ŚLĄSKIEGO ŚRODOWISKA, GOSPODARKI WODNEJ I CZYSTEGO POWIETRZA

STOP SMOG – W 2017 roku rząd rozpoczął realizację programu, który skierowany jest do miast do 100 tysięcy mieszkańców, znajdujących się na europejskiej liście miast z najbardziej zanieczyszczonym powietrzem. W 2018 r. rząd przeznaczył 180 mln zł na termomodernizację budynków. Ponadto do 2020 roku przeznaczył 10 mld zł na dofinansowanie projektów poprawiających jakość powietrza, a tym samym jakość życia obywateli. Większe projekty i inwestycje, w tym rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych w miastach, będą finansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Lokalne projekty obniżania emisji, szczególnie niskiej, będą natomiast wspierane przez regionalne programy operacyjne i programy Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Maleje ilość ścieków komunalnych odprowadzonych do środowiska bez oczyszczenia, natomiast stopniowo wzrasta ilość ścieków oczyszczana z podwyższonym usuwaniem biogenów. W końcu 2016 roku wodociągowa sieć rozdzielcza w województwie śląskim miała długość 21,4 tys. km, tj. o 0,3 tys. km więcej niż w roku poprzednim i korzystało z niej 4,3 mln osób. Długość sieci kanalizacyjnej w województwie śląskim w końcu 2016 roku wyniosła 16,1 tys. km, tj. o 3,4% więcej w porównaniu z końcem 2015 roku i korzystało z niej 3,5 mln osób.

W 2016 roku w województwie śląskim zebrano o 6,5% więcej odpadów komunalnych w porównaniu z 2015 r. Jednocześnie odnotowano wzrost (o 20,5%) ilości odpadów zebranych selektywnie. Na terenie województwa śląskiego w 2016 r. w 271 zakładach **wytworzono 26,3% krajowej ilości odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne.**

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Środowisko przyrodnicze jest jednym z podstawowych elementów wpływających na jakość życia i powinno zostać utrzymane w należyтым stanie poprzez eliminację czynników zagrażających harmonii krajobrazu oraz jego ochronę i właściwe kształtowanie. W województwie śląskim, gdzie przez dziesięciolecia silnie uprzemysłowione obszary narażone były na degradację środowiska naturalnego, kwestie ekologii będą miały priorytet. Wysoki poziom degradacji środowiska naturalnego, w tym emisji zanieczyszczeń powietrza na Śląsku. W 2015 r. na terenie województwa śląskiego zlokalizowanych było 328 zakładów uznanych za szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza – co stanowiło 18,1% ogółu tego typu zakładów w całym kraju. W 2015 r. w województwie wyemitowano 23% krajowej emisji pyłów.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA ŚLĄSKIEGO ŚRODOWISKA, GOSPODARKI WODNEJ I CZYSTEGO POWIETRZA

- Wykorzystamy program „Żwirko i Wigura”, który będzie realizowany przez PFR do działań antysmogowych poprzez zastosowanie dronów. Dzięki temu będzie można skuteczniej egzekwować prawo zabraniające spalania trujących substancji w piecach centralnego ogrzewania, co m.in. da skuteczne narzędzie służbom, które do tej pory zajmowały się kontrolami w tym zakresie. Drony umożliwiają również sprawne odnajdywanie nielegalnych wysypisk śmieci, czy skuteczną kontrolę dróg i mostów oraz rzetelną ocenę natężenia ruchu drogowego.
- We współpracy z instytucjami rządowymi będziemy budować moce kogeneracyjne zarówno w kontekście poprawy czystości powietrza (kogeneracja pozwala na uzyskanie większej efektywności wytwarzania w porównaniu z wytwarzaniem ciepła i energii elektrycznej osobno), jak i wymianę i budowę nowych mocy wytwórczych w elektroenergetyce.
- Przy wsparciu rządu będziemy uruchamiać zakłady zaawansowanego przetwarzania odpadów na syngaz / CNT w oparciu o technologię sprawdzoną w pilotażu przez polską spółkę. Wykorzystamy w tym celu środki unijne.
- Powołamy wojewódzkiego pełnomocnika ds. jakości powietrza.
- Wybudujemy więcej stacji pomiarowych, sprawdzających stan powietrza.
- Będziemy tworzyć strefy niskoemisyjne w centrach miast.
- Będziemy wspierać inwestycję w energetykę odnawialną, głównie w fotowoltaikę zarówno w skali mikro (do 40 kW), jak i większej (do kilku / kilkunastu MW).
- Będziemy dążyć do wymiany instalacji kotłowych na paliwo stałe, które eksploatowane były w okresie powyżej 10 lat.
- Przyjmujemy program kompleksowej modernizacji energetycznej wieloro-

dzinnych budynków mieszkalnych, niespełniających norm środowiskowych i technicznych.

- Wdrożymy w gminach program ukierunkowany na bezemisyjny transport publiczny oraz inne rozwiązania ograniczające zjawisko smogu w miastach.
- Będziemy propagować programy i wsparcie dla gmin poprawiające efektywność energetyczną systemów oświetlenia zewnętrznego.
- Zachęcimy przedsiębiorców do podejmowania działań badawczo – rozwojowych w celu wdrażania przyjaznych dla środowiska nowych technologii.
- Będziemy wspierać przyrodnicze zagospodarowanie zdegradowanych terenów przemysłowych.
- Będziemy likwidować wysypiska odpadów zagrażające zdrowiu i życiu mieszkańców znajdujące się na terenach przemysłowych i miejskich, m.in. w Tarnowskich Górach, Jaworznie czy Bytomiu.
- Poprawimy jakość środowisk miejskich, w tym remediację terenów zdegradowanych i zanieczyszczonych wraz z przywróceniem ich biologicznej aktywności. Takie działania należy podjąć na wielu obszarach naszego województwa, takich jak m.in. okolice stawu Kalina w gminie Świętochłowice.
- Doprowadzimy do zakończenia inwestycji pn. „Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny”, kluczowej dla bezpieczeństwa przeciwpowodziowego trzech województw: śląskiego, opolskiego i dolnośląskiego.
- Zniwelujemy ogromne zanieczyszczenia na terenie gmin subregionu zachodniego, zwłaszcza liderującego w wielu statystykach miasta Rybnika. W związku z podejmowanymi działaniami w tym zakresie naszczelbucentralnymiwojewódzkim,miastoRybnikmożnapotraktować jako swoiste miejsce do rozpoczęcia działań o charakterze priorytetowym w walce z niską emisją.

- Naszym celem jest również utworzenie specjalnego funduszu z przeznaczeniem na wsparcie dla organizacji pozarządowych oraz tzw. przytulisk, „domów tymczasowych”, niosących pomoc bezdomnym zwierzętom.
- Będziemy wspierać rozbudowę infrastruktury komunalnej na terenach wiejskich (wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków, gazyfikacja).
- Będziemy porządkować funkcjonowanie instytucji podległych samorządowi województwa oraz sposób gospodarowania majątkiem, by środki publiczne efektywnie służyły rozwojowi gospodarczemu regionu.
- Rozszerzymy dostępność sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej dla jak największej liczby mieszkańców regionu. Wykorzystamy w tym celu wszelkie możliwe źródła finansowania, począwszy od środków z UE.
- Zaangażujemy ośrodki naukowe i badawcze w proces poprawy jakości środowiska oraz poprawimy współpracę z nimi. Niezbędne jest zastosowanie narzędzi zintegrowanego zarządzania jakością powietrza w regionie, co zostało opisane jako Wspólne przedsięwzięcie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Urzędu Marszałkowskiego.
- Będziemy skutecznie likwidować niską emisję, w tym poprawimy wykorzystanie zasobów, a zwłaszcza poprawimy efektywność energetyczną oraz rozwój i modernizację infrastruktury wytwórczej i przesyłowej energii, a także elektryfikacją transportu.
- Wesprzemy rekultywację rozumianą jako nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym, lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawę właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie, lub zbudowanie niezbędnych dróg. Ochrona i rekultywacja terenów pogórnich w województwie śląskim powinna uwzględniać maksymalne wykorzystanie procesów naturalnych.

ŚLĄSKA INNOWACYJNOŚĆ I CYFRYZACJA REGIONU

Nowoczesne społeczeństwo informacyjne charakteryzuje się możliwością i umiejętnością korzystania z szybkiego Internetu i wykorzystywania go do celów usprawniających codzienne życie. Polska gospodarka wkraczająca w nowy etap rozwoju sięga coraz chętniej również po rozwiązania innowacyjne, wykorzystując efektywnie nasz potencjał. W tym zakresie władze samorządowe istotnie wpływają na kształt rozwoju nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych kierując strumień finansowania do właściwych ośrodków.

CO ZROBILIŚMY DLA ŚLĄSKIEJ INNOWACYJNOŚCI I CYFRYZACJI REGIONU

Do 2020 r. rząd zobowiązał się zapewnić wszystkim obywatelom dostęp do Internetu szerokopasmowego o prędkości co najmniej 30 mb/s. Umożliwi to wejście polskiego społeczeństwa w nową erę cyfrową. Oznacza to możliwość pracy zdalnej, powszechnego korzystania z e-usług, co uprości załatwianie spraw urzędowych, uzyskiwanie dokumentów, korzystanie z usług medycznych i ubezpieczeniowych oraz wymianę informacji drogą elektroniczną pomiędzy urzędami.

Już dziś obywatele mogą korzystać z kilkuset różnorodnych e-usług. Większość z nich została uruchomiona lub poprawiona w ciągu ostatnich dwóch lat. Bez wychodzenia z domu rodzice mogą już zgłosić narodziny dziecka. W prosty sposób można np. złożyć wniosek w programie Rodzina 500+, z czego w minionym roku skorzystało ok. 24% uprawnionych, ponad 1,2 mln wniosków drogą elektroniczną złożono w ramach programu Dobry Start a przeszło 11 mln Polaków złożyło elektroniczną deklarację

podatkową. On-line, bez problemu, można zawnioskować o wydanie nowego dowodu osobistego lub też zgłosić jego utratę a kierowcy, jeżeli muszą, mogą sprawdzić ilość punktów karnych

Od września dzięki aplikacji mDokumenty docelowo każdy obywatel będzie mógł zrezygnować z noszenia przy sobie wielu dokumentów potrzebnych na co dzień (np. dowodu osobistego, prawa jazdy, dowodu rejestracyjnego, potwierdzenia polisy OC -tzw. pakiet kierowcy, legitymacji szkolnej lub studenckiej). Wszystkie te dokumenty już niebawem będą dostępne w smartfonie. Niezależnie od tego od 1 października kierowcy nie będą musieli mieć przy sobie dowodu rejestracyjnego i polisy OC pojazdu.

Dodatkowo do 2020 r. powstanie Ogólnopolska Sieć Edukacyjna łącząca wszystkie szkoły w Polsce, która zapewni dostęp do Internetu o prędkości 100 mb/s, usług i treści edukacyjnych (na przykład z bezpłatnych lektur szkolnych, dostępnych na portalu lektury.gov.pl) oraz kształcenia w zakresie umiejętności cyfrowych. Jeszcze w 2018 r. 1,5 tys. szkół zostanie włączonych do tej sieci. Dziś jedynie co 6 szkoła ma dostęp do szybkiego Internetu.

Nowoczesne społeczeństwo informacyjne charakteryzuje się możliwością i umiejętnością korzystania z szybkiego Internetu i wykorzystywania go do celów usprawniających codzienne życie.

Wystartował pilotaż systemu ostrzegania SMS-ami przed zagrożeniami. Dzięki podpisanemu porozumieniu między Ministerstwem Cyfryzacji, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Rządowym Centrum Bezpieczeństwa i przedstawicielami operatorów, informacja o zagrożeniu dotrze do wszystkich mieszkańców zagrożonego województwa.

Docelowy system ruszy w grudniu 2018 r. Pozwala na to nowelizacja Prawa telekomunikacyjnego oraz niektórych innych ustaw z 11 czerwca br. Nakłada ona na operatorów obowiązek niezwłocznego, nieodpłatnego wysłania, na żądanie dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, komunikatu do wszystkich użytkowników na określonym przez

niego obszarze. Obowiązek ten w pełnym wymiarze będzie realizowany od 12 grudnia 2018 roku (wtedy nowelizacja wchodzi w życie), ale już teraz operatorzy zgodzili się na uruchomienie pilotażu. Chodzi o to, aby w szczególności w okresie wakacyjnym wypoczywający mogli dostawać ostrzeżenia o ewentualnych zagrożeniach (np. o nagłych zjawiskach pogodowych takich jak intensywne burze czy gwałtowne nawałnice). Dzięki temu informacja o zagrożeniu dotrze do abonentów sieci znajdujących się na obszarze zagrożonego województwa.

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, które pełni funkcję krajowego centrum zarządzania kryzysowego, 24 godziny na dobę monitoruje sytuację w kraju pod kątem wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń. - Informacje otrzymujemy od różnych podmiotów krajowych i zagranicznych. Podobny mechanizm będzie funkcjonował w przypadku komunikatów o zagrożeniu dla ludności. Ministrowie, kierownicy urzędów i instytucji centralnych oraz wojewodowie będą przekazywali informacje o zagrożeniu do RCB, które przekaze ją operatorom telekomunikacyjnym do niezwłocznego i nieodpłatnego wysłania.

Operatorzy pracują intensywnie nad technicznym wdrożeniem rozwiązania, które umożliwi docelowo wysyłanie takich powiadomień na obszarze mniejszym niż województwo.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA ŚLĄSKIEJ INNOWACYJNOŚCI I CYFRYZACJI REGIONU

- Nadal będziemy wspierać rządowy program Ogólnopolska Sieć Edukacyjna wyrównujący szanse edukacyjne uczniów z małych ośrodków poprzez budowę nowoczesnej, szybkiej i bezpiecznej sieci dostępowej szerokopasmowego Internetu dla szkół oraz wprowadzającego nowoczesne metody kształcenia.

- Wykorzystując Program Operacyjny Polska Cyfrowa będziemy rozwijać projekt „Ostatnia mila” polegający na inwestycjach w sieci dostępu do Internetu. Nasze działania będą dotyczyć wsparcia projektów w zakresie rozbudowy i przebudowy sieci, a także infrastruktury telekomunikacyjnej zapewniających szerokopasmowy dostęp do Internetu o parametrach 30 Mb/s i więcej, a także w uzasadnionych przypadkach, gdzie nie zostanie wykreowana podaż infrastruktury szerokopasmowej zapewniającej przepustowość co najmniej 30 Mb/s, w zakresie podstawowego dostępu do Internetu szerokopasmowego.
- Będziemy rozwijać zasoby udostępniające centralne usługi e-administracji.
- Będziemy wspomagać rozwój infrastruktury technicznej na wsi, w tym teleinformatycznej, oraz pomoc logistyczną i organizacyjną dla lokalnych i regionalnych przedsięwzięć w tym zakresie.
- Będziemy ułatwiać dostęp do usług np. telemedycznych poprzez pomoc w wyposażaniu gabinetów pierwszego badania dla pacjentów: finansowanie dłużne, środki unijne.

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE ŚLĄSKIEGO I ROZWÓJ MIESZKALNICTWA

Efektywne i racjonalne korzystanie z zasobów to podstawa gospodarki zrównoważonej. Kluczowym elementem zapewnienia rozwoju gospodarki jest dostęp do energii – stabilny dostęp do tanich zasobów energetycznych to fundament dalszego postępu. Drugi istotnym aspektem polityki infrastrukturalnej jest mieszkalnictwo, w którym to obszarze polskie społeczeństwo wykazuje znaczne potrzeby. Zaspokojenie potrzeb na mieszkania i energię dla polskiego społeczeństwa i gospodarki stanowi jeden z najważniejszych elementów rozwoju kraju.

CO ZROBILIŚMY DLA ŚLĄSKIEJ ENERGETYKI I MIESZKALNICTWA

NARODOWY PROGRAM MIESZKANIOWY – Rząd wdraża Narodowy Program Mieszkaniowy, będący silnym impulsem prorozwojowym dla lokalnej gospodarki. Program daje możliwość uzyskania samodzielnego mieszkania osobom o niskich i przeciętnych dochodach. Planowane są również dopłaty do czynszu oraz budowa mieszkań komunalnych. Na ten cel rząd przekieruje do samorządów 6 mld zł, z perspektywą zwiększenia tej kwoty do 20 mld zł; W województwie śląskim w ramach programu „Mieszkanie+” zaplanowano budowę mieszkań w następujących lokalizacjach: zakontraktowane lokalizacje: Katowice (4 inwestycje), Sosnowiec, Bielsko-Biała, Czeladź, Gliwice, Mysłowice, Tychy; planowane lokalizacje: 4 inwestycje w Bytomiu, Chorzów, Częstochowa (2 inwestycje), Dąbrowa Górnicza, Katowice (2 inwestycje), Lubliniec, Mikołów, Piekary Śląskie (2 inwestycje),

Racibórz, Skoczów, Tarnowskie Góry, Zabrze, Żory. Obecnie trwa budowa kilku tysięcy mieszkań, a do końca 2018 planowane jest uruchomienie budowy aż 100 tys. mieszkań. Pierwsze klucze do mieszkań rodziny odbiorą w kwietniu 2018 r.

KRAJOWY ZASÓB NIERUCHOMOŚCI – Utworzony przez rząd we wrześniu 2017 r., rząd podpisał listy intencyjne z podmiotami zainteresowanymi udziałem w programie „Mieszkanie+”, w tym z PKP, Poczta Polska, a także samorządami. Dzięki temu KZN będzie miał dostęp do ogólnopolskiej bazy nieruchomości w całej Polsce, które nie są już użytkowane, a mogą być wykorzystane pod budowę mieszkań, bądź adaptację budynków na cele mieszkaniowe. Współpraca Rządu i samorządów jest kluczowa w celu realizowania spójnej polityki mieszkaniowej, im więcej samorządów przystąpi do Programu tym szybciej deficyt mieszkań ma szansę zostać zaspokojony.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

Pakiet „Mieszkanie+”, stanowiący element rządowego programu mieszkaniowego pod nazwą Narodowy Program Mieszkaniowy (NPM), obejmuje szereg instrumentów wzajemnie się uzupełniających, skierowanych do różnych grup beneficjentów. Podstawowe działania koncentrują się bezpośrednio na tworzeniu nowego zasobu mieszkaniowego poprzez:

1. Budowę powszechnie dostępnych mieszkań na wynajem o umiarkowanym czynszu.

Pierwsza inwestycja mieszkaniowa BGKN w programie „Mieszkanie+” w woj. śląskim ruszyła w Katowicach przy ul. Górniczego Dorobku. **Projekt zakłada budowę ponad 500 mieszkań.** Zakończenie inwestycji planowane jest na II kwartał 2020 roku.

Dodatkowo w przygotowaniu BGKN jest projekt mieszkaniowy w Ka-

towicach przy ul. Asnyka. Dla wskazanej inwestycji trudno na obecny chwilę podać liczbę mieszkań, gdyż jest to jeszcze przedmiotem analiz. Jednakże jest to lokalizacja, co do której rozmowy pomiędzy BGKN, a partnerem są najbardziej zaawansowane.

Poza wyżej wymienioną pracę przygotowawczą prowadzone są także w innych lokalizacjach woj. śląskiego. Jednakże z uwagi na wczesny stopień wdrażania tych projektów oraz tajemnicę negocjacji z kontrahentem, nie podajemy szczegółów odnośnie lokalizacji ani harmonogramów budowy mieszkań. Dane te zostaną podane w momencie ustalenia wszystkich istotnych szczegółów projektów.

2. Wsparcie przedsięwzięć społecznego budownictwa czynszowego.

a) Preferencyjne finansowanie zwrotne na budowę mieszkań o limitowanym czynszu adresowane do osób o umiarkowanych dochodach. Z informacji uzyskanych z BGK wynika, że w latach 2016-2018 w ramach rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego zakwalifikowano 136 wniosków obejmujących łącznie budowę 6 166 mieszkań na wynajem, o łącznej wartości inwestycji 1,3 mld zł. Dla woj. śląskiego to 29 wnioski, które dotyczą budowy 1 382 mieszkań na kwotę finansowania ok. 167 mln zł. Dla 15 wniosków została podpisana umowa kredytowa z BGK. Mieszkania powstaną w następujących lokalizacjach: Knurów, Pszczyna, Racibórz, Tarnowskie Góry, Żywiec, Częstochowa, Gliwice, Jastrzębie-Zdrój, Jaworzno, Katowice, Ruda Śląska, Sosnowiec, Zabrze.

b) Bezzwrotne finansowe wsparcie z budżetu państwa na rozwój budownictwa zaspokajającego potrzeby mieszkaniowe osób o niższych dochodach oraz budownictwa wspomaganego.

Z woj. śląskiego do finansowego wsparcia zostały zakwalifikowane 134 wnioski, na łączną kwotę finansowego wsparcia 88,4 mln zł. Wnioski dotyczą utworzenia 1 534 lokali mieszkalnych. Mieszkania powstaną w następujących gminnych lokalizacjach: Radzionków,

Ustroń, Chorzów, Krzyżanowice, Mikołów, Myszków, Orzesze, Gliwice, Częstochowa, Rybnik, Suszec, Tychy, Racibórz, Zabrze, Piekary Śląskie, Sławków, Żory, Bytom, Mysłowice, Siewierz, Ruda Śląska, Dąbrowa Górnicza, Cieszyn, Katowice, Sosnowiec, Gmina i Miasto Czerwionka – Leszczyny, Rydułtowy, Dębowiec, Zawiercie, Jaworze.

W kontekście bezpieczeństwa energetycznego wyzwaniem jest zapewnienie stabilnych dostaw energii dla regionu i kraju przy wykorzystaniu wewnętrznych potencjałów województwa śląskiego i nowoczesnych technologii. Istotna jest modernizacja i rozwój mocy wytwórczych i sieci przesyłowych energii elektrycznej oraz zwiększenie wykorzystania OZE.

Śląskie jest regionem o największym potencjale dla bezpieczeństwa energetycznego Polski. Przez ostatnie lata polskie spółki węglowe funkcjonowały w niekorzystnych warunkach, czego najlepszym dowodem był systematyczny spadek cen węgla. Był to wynik m.in. nadpodaży węgla, która wynikała ze zmian strukturalnych na rynkach energetycznych oraz spowolnienia gospodarczego światowej gospodarki. Spadek cen węgla nie przyczynił się jednak do dużych zmian w zakresie wielkości produkcji energii elektrycznej z węgla kamiennego. Sytuacja na światowych rynkach wskazuje, że polski sektor górnictwa węgla kamiennego funkcjonuje i w najbliższych latach z powodzeniem może dalej funkcjonować w warunkach niskich cen węgla.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA ŚLĄSKIEJ ENERGETYKI I MIESZKALNICTWA

- Będziemy ściśle współpracować z rządem przy realizacji programów, kierowanych do samorządów.
- Przeprowadzimy audyt nieruchomości będących własnością samorzą-

du wojewódzkiego.

- Przekażemy niewykorzystane obiekty na potrzeby realizacji rządowego programu Mieszkanie Plus.
- W ramach poprawy sytuacji mieszkaniowej w województwie śląskim zamierzamy maksymalnie wspierać działania rządu w zakresie realizacji programu „Mieszkanie+” oraz dokonać kompleksowej rewizji gruntów należących do poszczególnych samorządów.

Będziemy podejmować również działania w dziedzinach tj.:

Elektromobilność i paliwa alternatywne poprzez:

- Rozwój stacji ładowania w największych aglomeracjach i obszarach gęsto zaludnionych.
- Rozwój infrastruktury dla tankowania gazu ziemnego w postaci CNG/LNG.
- Wprowadzenie stref czystego transportu. Ustanowienie stref czystego transportu wpłynie na spadek emisji szkodliwych związków szczególnie w centrach miast.

Fundusz Niskoemisyjnego Transportu (FNT) poprzez:

- Wsparcie publicznego transportu zbiorowego działającego w szczególności w aglomeracjach miejskich, uzdrowiskach, na obszarach, na których ustanowione zostały formy ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody, wykorzystującego biopaliwa ciekłe, inne paliwa odnawialne, sprężony gaz ziemny (CNG) lub skroplony gaz ziemny (LNG), w tym pochodzący z biometanu, wodór lub energię elektryczną.
- Zakup nowych pojazdów i jednostek pływających zasilanych biopaliwami ciekłymi, sprężonym gazem ziemnym (CNG) lub skroplonym gazem ziemnym (LNG), w tym pochodzącym z biometanu, lub wodorem, lub wykorzystujących do napędu energię elektryczną.
- Rozwój zeroemisyjnego transportu publicznego.

Kogeneracja szansą dla ciepłownictwa samorządowego poprzez:

- Rozwój ciepłownictwa sieciowego zasilanego ciepłem wytwarzanym

BEZPIECZEŃSTWO OBYWATELI W ŚLĄSKIM

w procesie kogeneracji.

- Inwestycje w lokalne elektrociepłownie przyniosą niesamowite efekty. Na obszarze objętym tym działaniem diametralnie zmniejszy się emisja dwutlenku węgla i rakotwórczego pyłu zawieszonego PM10. Zyska środowisko, ale i mieszkańcy powiatu.
- Realizacja inwestycji układu kogeneracyjnego.

Klastry Energii poprzez:

- Aktywne uczestnictwo w klastrze, koordynowanie działań lub wsparcie dla wspólnych działań społeczności w celu utworzenia klastra.
- Opracowanie i wdrożenie Planów Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Planów zaopatrzenia w ciepło energią elektryczną i paliwa gazowe.

Bezpieczeństwo polskich obywateli to kwestia fundamentalna dla właściwego rozwoju społecznego. Przywrócenia poczucia troski państwa nad obywatelem musi odbyć się poprzez ponowne przejęcie odpowiedzialności za najważniejsze zadania w zakresie bezpieczeństwa. Rozwój i modernizacja służb mundurowych, szczególnie policji i straży pożarnej powinny być obiektem szczególnego zainteresowania władz samorządowych.

CO ZROBILIŚMY DLA BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

PRZYWRÓCENIE POSTERUNKÓW – Rząd koalicji PO-PSL w latach 2007-2015 zlikwidował ponad połowę posterunków policji w Polsce, co diametralnie obniżyło poziom bezpieczeństwa na wielu obszarach kraju. Przez ponad dwa lata rząd Prawa i Sprawiedliwości zdecydowanie zmienił sytuację w zakresie bezpieczeństwa w lokalnych społecznościach. Stało się to możliwe m.in. dzięki przywróceniu ponad 70 posterunków policji w małych miejscowościach. W województwie śląskim przywrócono już 3 posterunki: w Porębie, Kozach i Koszęcinie.

PROGRAM MODERNIZACJI SŁUŻB MUNDUROWYCH – W 2017 r. policja zakupiła 956 radiowozów, Państwowa Straż Pożarna 139 samochodów, a Straż Graniczna 130. Zainwestowano także w rozwój Ochotniczych Straży Pożarnych – w 2017 r. dotacja dla OSP została podniesiona o 15 mln zł.

INNOWACYJNE FORMY KONTAKTU – M.in. możliwość zgłoszenia zagrożenia w swojej okolicy przez Internet, za pośrednictwem Krajowej Mapy Bezpieczeństwa czy korzystania z mobilnej aplikacji „Moja Komenda”, która pozwala na szybki kontakt z dzielnicowym. Z aplikacji tej skorzystało

już ponad 80 tys. osób. Działania te idą w parze z nauką bezpiecznych zachowań, głównie wśród dzieci i młodzieży. Jednym ze sposobów promowania odpowiedzialnych postaw jest przyznawanie nagród „Młody Bohater” za podjęcie prób ratowania życia. Dodatkowo realizowana jest odpowiedzialna polityka migracyjna. Polscy funkcjonariusze Straży Granicznej wspierali uszczelnianie granic w 18 państwach, podnosząc w ten sposób bezpieczeństwo w Europie.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA MIESZKAŃCÓW WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

- Będziemy budować bezpieczne i oświetlone przejścia dla pieszych.
- Polepszymy jakość dróg powiatowych i wojewódzkich w celu zwiększenia na nich bezpieczeństwa.
- Będziemy wspólnie z rządem przywracać zlikwidowane za rządów PO-PSL posterunki policji.
- W celu zabezpieczenia przed powodzią zidentyfikujemy i podejmiemy starania na rzecz odmulenia głównych zbiorników retencyjnych pozostających własnością samorządów, aby zabezpieczyć mieszkańców przed powodzią.
- Będziemy wspierać służby ratownicze poprzez programy wyposażania w sprzęt, organizację ćwiczeń i szkoleń.
- Będziemy wdrażać programy edukacyjne dla dzieci i dorosłych na temat pierwszej pomocy przedmedycznej i zasad bezpieczeństwa na drodze oraz podczas wypoczynku.
- Będziemy dążyć do zintensyfikowania inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa ruchu pieszych i pojazdów.

SPRAWNA ADMINISTRACJA I LEPSZE ZARZĄDZANIE W ŚLĄSKIM

Władza samorządowa to także sprawna administracja i lepsze zarządzanie. Poziom samorządowy wymaga nie tylko wizji i szerokiej perspektywy rozwoju, ale także bezpośrednich dobrych działań. Dobry gospodarz zna swoich obywateli i ich potrzeby. W trosce o nasze małe ojczyzny konieczna jest stała poprawa jakości zarządzania i efektywności wydatkowania środków publicznych. Władza samorządowa musi być najbliższą mieszkańców w regionach, każdego dnia dając bezpośredni przykład dobrego rządzenia.

CO ZROBILIŚMY, ABY USPRAWNIĆ ADMINISTRACJĘ

LEPSZE WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW UNIJNYCH – Dzięki dynamicznym działaniom rządu w ciągu 2 lat udało się zdecydowanie przyspieszyć realizację programów finansowanych ze środków unijnych. Po wyborach parlamentarnych Ministerstwo Rozwoju przeprowadziło analizę stanu wdrażania funduszy unijnych na lata 2014 - 2020. Przeprowadzony audyt wykazał, że w porównaniu do innych państw opóźnienia sięgały nawet roku. Niektóre wskaźniki wykorzystania funduszy były bliskie zeru.

W czerwcu 2016 r. Rada Ministrów przyjęła „Plan działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów w ramach umowy partnerstwa”, który przyniósł zdecydowaną poprawę.

Łącznie w ramach obecnej perspektywy budżetowej podpisano już ponad 25 tys. umów na dofinansowanie projektów z pieniędzy UE o wartości ponad 225,5 mld zł.

Dodatkowo dzięki energicznym działaniom byłego Ministra Rozwoju Mateusza Morawieckiego udało się zagospodarować 9 mld euro pochodzących z poprzedniej perspektywy budżetowej na lata 2009-2013.

Polska z powodzeniem zakończyła także negocjacje w sprawie funduszy norweskich. Dzięki temu nasz kraj otrzyma 810 mln euro, które zostaną przeznaczone m.in. na ochronę środowiska i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Niestety, znacznie wolniej niż programy krajowe realizowane były programy regionalne, za które odpowiadają samorzady wojewódzkie. Szacuje się, że zagrożona jest kwota ok. 887 mln euro z programów regionalnych.

PAKIET DLA ŚREDNICH MIAST – Na 255 polskich miast posiadających status średnich, aż 122 ośrodki według analiz przeprowadzonych przez PAN, są zagrożone utratą funkcji społeczno-gospodarczych. Ponad 2 mld zł przeznaczone na wsparcie w ramach programu zostaną przekazane na cele związane z inwestycjami publicznymi, wspieranie efektywności energetycznej, czy też tworzenie warunków dla inwestycji prywatnych. Pakiet dla Miast Średnich jest krokiem milowym na rzecz wyrównywania szans rozwojowych wszystkich obszarów kraju.

JAK SYTUACJA WYGLĄDA DZISIAJ

RPO Śląskie dysponuje rekordową alokacją ok. 15 mld zł. Pod względem wartości wniosków o dofinansowanie województwo śląskie zajmuje 8 miejsce. Wkład UE w złożonych wnioskach o dofinansowanie wynosi 14,6 mld zł, co stanowi 99% alokacji.

Pod względem podpisanych umów województwo śląskie zajmuje 11 miejsce – podpisanych zostało 2 tys. umów na kwotę dofinansowania UE 7,9 mld zł, co stanowi 53% alokacji, podczas gdy średnie wykorzystanie alokacji w podpisanych w RPO umowach jest na poziomie 58%.

W województwie śląskim „Pakiem dla Miast Średnich” objęto miasta:

Bieruń, Bytom, Piekary Śląskie, Świętochłowice, Zabrze, Zawiercie, Myszków, Rydułtowy, Czeladź, Jastrzębie-Zdrój, Sosnowiec, Siemianowice Śląskie, Ruda Śląska, Racibórz, Częstochowa, Chorzów, Wodzisław Śląski, Czerwionka-Leszczyny, Lubliniec, Dąbrowa Górnicza, Knurów, Będzin, Żywiec, Gliwice, Tarnowskie Góry, Jaworzno, Żory, Cieszyn, Rybnik, Łaziska Górne, Mysłowice, Mikołów, Pszczyna, Orzesze, Tychy, Bielsko-Biała, Czechowice-Dziedzice.

CO PRAWO I SPRAWIEDLIWOŚĆ ZROBI DLA POPRAWIENIA JAKOŚCI ADMINISTRACJI

- Sprawność administracji będzie na bieżąco monitorowana.
- Na bieżąco będziemy sprawdzać poziom satysfakcji osób korzystających z usług administracji publicznej.
- Zapewnimy transparentność posiedzeń wszelkich organów władz wybieranych przez Obywateli; posiedzenia rad gmin, powiatów oraz Sejmiku, a także zarządów powiatowych i wojewódzkiego będą na bieżąco transmitowane i dokumentowane w sposób powszechnie i łatwo dostępny.
- Zapewnimy przyśpieszenie wydatkowania unijnych środków w ramach programów regionalnych.
- Będziemy efektywnie współpracować z administracją rządową i samorządami lokalnymi w przygotowywaniu strategicznych inwestycji współfinansowanych ze środków UE.
- Będziemy dążyć do nowelizacji listy projektów kluczowych, najważniejszych z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju regionu.
- Wspierać samorzady powiatowe i gminne w budowaniu mechanizmów finansowych pozwalających na wygospodarowanie środków na wkład własny wymagany w projektach.
- Będziemy dbać o zrównoważony rozwój Śląska i wspierać wszystkie

subregiony z uwzględnieniem obiektywnych wskaźników mających na celu wyrównywanie szans.

- Usprawnimy dystrybucję środków europejskich poprzez szybsze przygotowywanie konkursów, zwłaszcza przeznaczonych dla przedsiębiorców i samorządów.
- Będziemy rzetelnie przygotowywać inwestycje infrastrukturalne, w których inwestorem jest samorząd wojewódzki.
- Będziemy działać na rzecz utrzymania równowagi pomiędzy obszarami innowacyjności i rozwoju nowych technologii a utrzymaniem kierunków wsparcia w zakresie infrastruktury.
- Wprowadzimy system zarządczy funduszami UE ograniczający dowolność interpretacji pozycji kosztowych przez urzędników.
- Będziemy dążyć do wprowadzenia systemu indywidualnej opieki i nadzoru nad skomplikowanymi, najważniejszymi i „zagrożonymi” projektami.
- Będziemy realizować kampanie informacyjne i usprawniać działanie punktów informacji o środkach europejskich, by zapewnić potencjalnym beneficjentom szeroki dostęp do wiedzy.
- Wprowadzimy zmiany w funkcjonowaniu Urzędu Marszałkowskiego i innych jednostek zaangażowanych we wdrażanie funduszy europejskich, by zapewnić ich maksymalną absorpcję i transparentność działania instytucji podlegających samorządowi województwu.

